Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1938 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 7 (8247). • 10 январь, 1984 йил • • СЕШАНБА • Баҳоси 3 тийин.

ПАРТИЯ ВА ХАЛҚ ЖИПСЛИГИ

МАРТ 4 ЯКШАНБА — СССР ОЛИЙ СОВЕТИГА САЙЛОВЛАР

СССР Олий Советига ўтказиладиган сайловга сиёсий активлик ва меҳнат ғайрати жўш урган бир вазиятда тайёргарлик кўрилмоқда. Меҳнат коллективларининг йиғилишларида зарбдор меҳнати, жамоат ҳаётида актив фаолияти билан ўзларини кўрсатган Ватанимизнинг муносиб ўғил ва қизлари давлат ҳокимияти олий органи депутатлигига номзод этиб кўрсатилмоқда.

Ядро тадқиқотлари бирлашган институти барча ходимларининг умумий йиғилиши қатнашчилари институт директори академик, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Николай Николаевич Боголюбовни Москва область Загорск сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатдилар.

Иваново паррандачилик фабрикаси коллективининг йиғилишида жўжа етиштириш цехининг бригадири Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ангелина Петровна Харламовани Иваново қишлоқ сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига номзод этиб кўрсатишга қарор қилинди.

Калининград область Правда районидаги «Пограничник» колхозида бўлиб ўтган йиғилиш қатнашчилари машинада сут соғиш оператори Валентина Петровна Скоробогатовани Калининград қишлоқ сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатли-

(Давоми 2-бетда).

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг пленуми тўғрисида

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

1984 йил 9 январда Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг XIII пленуми бўлди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўрток И. Б. Усмонхўжаев «Республика партия ташкилотининг КПСС Марказий Комитети 1983 йил декабрь Пленуми қарорларидан, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Ю. В. Андроповнинг нутқида баён этилган қоида ва хулосалардан келиб чиқадиган вазифалари тўғрисида» доклад қилди.

Доклад юзасидан музокараларда Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов, Хоразм область партия комитетининг биринчи секретари М. Х. Худойберганов, «Узбекшахтострой» трестининг бригадири Д. А. Зазулин, Ўзбекистон Қасаба Союзлари республика Советининг раиси Н. М. Маҳмудова, Ўзбекистон ССР Фанлар Академиясининг президенти О. С. Содиқов, В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори В. Н. Сивец, Нишон районидаги Чўли Бегимқулов номли совхоз пахтачилик бригадасининг бошлиғи А. Н. Носирова, Навоий область партия комитетининг биринчи секретари В. П. Есин, «Газлинефтегаздобича» ишлаб чиқариш бирлашмасининг оператори А. Бомуротов ўртоқлар иштирок этдилар.

Пленум Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика Госплани раиси ўртоқ Қ. А. Аҳмедовнинг «Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1984 йилги давлат плани ҳақида»ги, Ўзбекистон ССР Молия министри ўртоқ И. А. Каримовнинг «Ўзбекистон ССРнинг 1984 йилги Давлат бюджети тўғрисида ва Ўзбекистон ССРнинг 1982 йилги Давлат бюджетининг ижроси ҳақида»ги докладларини тинглади.

Докладларни муҳокама қилишда Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Қ. Камолов, Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номли Наманган шойи газламалар комбинатининг тўқувчиси Р. М. Баранова, Фарғона область партия комитетининг биринчи секретари Х. У. Умаров, Зарбдор районидаги «Ударник» совхозининг директори Л. А. Алиева, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министри А. А. Уркинбоев, Сирдарё районидаги «Малик» совхозининг директори М. Е. Красильников, Москва районидаги «Победа» колхозининг раиси Р. Жўраева ўртоқлар қатнашдилар.

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ И. Б. Усмонхўжаев якунловчи нутқ сўзлади.

Муҳокама этилган масалалар юзасидан пленум тегишли қарорлар қабул қилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми ташкилий масалаларни кўриб чиқди.

Ўртоқ О. У. Салимов Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси этиб сайланганлиги муносабати билан пленум уни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари вазифасидан озод қилди.

Пленум ўртоқ Р. Ҳ. Абдуллаевани Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари ва бюро аъзоси қилиб сайлади.

Пленум ўртоқ Ғ. Х. Қодировни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари — қурилиш бўлимининг мудири ва бюро аъзоси қилиб сайлаб, уни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети оғир саноат ва машинасозлик бўлимининг мудири вазифасидан озод қилди.

Ўртоқ С. А. Асриянц Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети оғир саноат ва машинасозлик бўлимининг мудири этиб тасдиқланди.

Пленум Х. Ҳ. Яхёевни ишда ва шахсий хулқ-атворда йўл қўйган хатолари учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети составидан чиқарди.

Шу билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми ўз ишини тамомлади.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ XIII ПЛЕНУМИНИНГ РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИНИНГ КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ 1983 ЙИЛ ДЕКАБРЬ ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИДАН, КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БОШ СЕКРЕТАРИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ РАИСИ ЎРТОҚ Ю. В. АНДРОПОВнинг НУТҚИДА БАЁН ЭТИЛГАН ҚОИДА ВА ХУЛОСАЛАРДАН КЕЛИБ ЧИҚАДИГАН ВАЗИФАЛАРИ ТЎҒРИСИДАГИ ҚАРОРИ

КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил декабрь Пленуми партия ва бутун совет халқи турмушида муҳим воқеа бўлди. У партия XXVI съездининг қарорлари қандай бажарилаётганлигига баҳо берди. КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленумидан кейин ўтган даврдаги ишни якунлади, экономикага раҳбарликни такомиллаштириш, иш сифатини, резервлардан самарали фойдаланишни ҳар томонлама яхшилаш, уюшқоқлик ва интизом даражасини ошириш йўллари ҳамда тадбирлари тўғрисида бир қанча муҳим, принципиал қоидаларни илгари сурди, халқ хўжалигининг кўпгина соҳаларидаги танг жойларни ва мавжуд камчиликларни очиб ташлади, уларни тугатиш тадбирларини белгилаб берди.

Коммунистлар, барча совет кишилари КПСС Марказий Комитети Бош секретари Юрий Владимирович Андропов нутқининг текстини баланд руҳ билан кутиб олдилар. Бу муҳим сиёсий ҳужжатда халқ хўжалигини янада ривожлантириш, ижтимоий ишлаб чиқаришни интенсивлаш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, жамики ишлаб чиқариш потенциалидан янада тўла-тўкис фойдаланиш хусусида чуқур фикрлар ва хулосалар баён этилди. Унда партиянинг ҳозирги босқичдаги социал-иқтисодий сиёсати яққол ва мужассам қилиб ифодалаб берилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ И. Б. Усмонхўжаевнинг «Республика партия ташкилотининг КПСС Марказий Комитети 1983 йил декабрь Пленуми қарорларидан, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Ю. В. Андроповнинг нутқида баён этилган қоида ва хулосалардан келиб чиқадиган вазифалари тўғрисида»ги докладини тинглаб ва муҳокама қилиб, шуни қайд этадики, бутун мамлакатимиздаги каби, республикада ҳам иқтисодий ўсишнинг интенсив омилларидан янада тўла-тўкис фойдаланишга, интизом ва уюшқоқликни мустаҳкамлашга, ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантиришга, ишлаб чиқариш самарадорлигини, иш сифатини оширишга, меҳнаткашларнинг фаровонлигини юксалтиришга қаратилган катта-катта тадбирлар амалга оширилмоқда. Саноат маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан белгиланган йиллик планни муддатидан илгари, 1983 йил 26 декабрда бажарди ва пландан ташқари 304 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилди. Саноатда ишлаб чиқариш ҳажми 5,1 процент, яъни планда белгилангандан кўпроқ миқдорда оширилди.

Капитал қурилиш юксак суръатлар билан олиб борилди. Бир йил мобайнида капитал маблағ ҳажми 4 процентдан зиёд кўпайди ва 6 миллиард сўмдан ошиб кетди. Транспорт, алоқа, хизмат соҳаси корхоналари иши бир мунча яхшиланди.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш анча кўпайди. Дон, сабзавот, мева, узум, полиз маҳсулотлари тайёрлаш, умумиттифоқ фондига мева-сабзавот маҳсулотлари етказиб бериш юзасидан олинган мажбуриятлар, гўшт, сут, жун тайёрлаш планлари бажарилди.

Об-ҳаво шароити қийин келишига қарамай, республика пахта тайёрлаш планини шараф билан бажарди, давлатга 5 миллион 930 минг тоннадан кўпроқ Ўзбекистон «оқ олтин»и топширилди.

Социал программа изчиллик билан амалга оширилмоқда. Аҳолининг даромадлари, чакана товар обороти, маиший хизмат ҳажми ортмоқда.

Шу билан бирга пленум республика экономикаси, фани, маданиятини ривожлантиришда катта камчиликлар ва фойдаланилмай ётган резервлар борлигини қайд этади.

Бултур бир қанча корхоналар маҳсулот ишлаб чиқариш умумий ҳажми юзасидан белгиланган планларни бажармади, маҳсулот етказиб бериш топшириғини ва шартномавий мажбуриятларни уддалай олмади. Ишлаб чиқариш қувватларидан тўла-тўкис фойдаланилмаяпти, меҳнат унумдорлиги суст ошмоқда. Маҳсулот сифатини яхшилаш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масалалари суст ҳал этилмоқда, янги техника ва технология ишлаб чиқаришга етарли даражада жорий этилмаяпти, қўл меҳнатининг улуши секинлик билан камайтирилмоқда, иқтисодий тежашга, материал ва ресурсларни эҳтиёт қилиб сақлашга ҳамма жойда ҳам риоя этиляпти, деб бўлмайди.

Капитал қурилишда катта-катта камчиликлар бор. Асосий фондларни ишга тушириш плани бажарилмаяпти, чала қолган қурилиш ҳажми камаймаяпти, ҳамон унинг сифати паст, капитал маблағнинг сочиб юборилишига йўл қўйилмоқда.

Қишлоқ хўжалигини ривожлантириш, Озиқ-овқат программасини амалга ошириш имкониятларидан тўла-тўкис фойдаланилмаяпти. Бултур Андижон, Жиззах, Наманган ва Сирдарё областлари, Толимаржон, Меҳнатобод, Ховос, Пахтакор, Жалолқудуқ районлари ва бир қанча районлар пахта тайёрлаш планини бажара олмади. Бир қанча областларда, кўпгина районлар ва хўжаликларда қишлоқ хўжалик экинларини етиштириш агротехникаси бузилмоқда, дала ишларининг ўз вақтида ўтказилмаслигига ва сифати паст бўлишига йўл қўйилмоқда. Уруғчиликдаги, ер ва сув ресурсларидан, қишлоқ хўжалиги техникаси ва ўғитлардан фойдаланишдаги камчиликлар ҳамон бартараф қилинмаган. Сабзавот, мева ва картошка сақланадиган омборлар тармоғи жуда суст ривожлантирилмоқда. Бир талай районлар ва хўжаликлар чорвачиликни дуруст ривожлантиришни таъминламаяптилар, гўшт, сут, тухум етиштириш планларини бажармаяптилар, чорва ва парранда маҳсулдорлигини пасайтириб юбордилар, наслчилик ишига, ем-хашак базасини мустаҳкамлашга тузук эътибор бермаяптилар.

Аҳолининг халқ истеъмол молларига, озиқ-овқат маҳсулотларига, маиший хизматларга бўлган талаб ва эҳтиёжларини қондиришда нуқсонлар бор.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми қарор қилади:

1. КПСС Марказий Комитети 1983 йил декабрь Пленумининг «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1984 йилга мўлжалланган давлат плани ва СССРнинг 1984 йилги давлат бюджети лойиҳалари тўғрисида»ги қарори муттасил бажариладиган дастур деб қабул этилсин.

Пленум республика коммунистлари, барча меҳнаткашлари номидан партия билан Совет давлатининг ички ва ташқи сиёсатини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг нутқида баён этилган фикр ва хулосаларни астойдил маъқуллаб, якдиллик билан қўллаб-қувватлайди. Ўртага қўйилган энг зарур кундалик ва истиқболдаги вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш барча партия, совет, хўжалик органлари, жамоат ташкилотлари, меҳнат коллективларининг, республикадаги ҳар бир коммунистнинг, ҳар бир меҳнатчининг фаолиятига асос қилиб олиниши керак.

2. Область, шаҳар, район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари, министрликлар ва идоралар, совет хўжалик касаба союз ва комсомол органлари меҳнат коллективларини, ҳар бир меҳнаткашни 1984 йил план топшириқларини, умуман беш йилликни тўла ва ошириб бажаришга сафарбар этиш соҳасидаги ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий ишларни кенг қулоч ёздирсинлар.

Республиканинг ишлаб чиқариш потенциалидан, меҳнат ресурсларидан максимал равишда фойдаланишга, асосий ишлаб чиқариш фондларининг самарадорлигини оширишга, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотга бўладиган металл сарфини ва унинг таннархини камайтиришга алоҳида эътибор қаратилсин. Асбоб-ускуналарнинг иш сменалилигини кўпайтириш ва лойиҳа қувватларига етиб олиш учун бошланган ҳаракат кенг авж олдирилсин.

Моддий ресурсларни, айниқса ёқилғи ва металлни камроқ сарфлаган ҳолда маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш таъминлансин, чиқимларнинг кўпайишига нисбатан пировард натижаларнинг илдамроқ ўсишига ҳаракат қилинсин. Бутун куч-ғайрат меҳнат унумдорлигини оширишга, маҳсулот таннархини камайтиришга қаратилсин. Меҳнат унумдорлигини пландан ташқари 1 процент ошириш ва маҳсулот таннархини 0,5 процент камайтириш учун кенг миқёсдаги ишлар авж олдириб юборилсин, бу ишлар партиянинг энг муҳим вазифаси деб ҳисоблансин. Ўн биринчи беш йилликнинг тўрт йили учун кўзда тутилган планларни барча корхоналар, бирлашмалар ва хўжаликлар бажариши таъминлансин.

Область партия комитетлари, министрликлар, идоралар, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси, иттифоқ аҳамиятидаги корхоналар, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш билан зўр бериб шуғуллансинлар, янги техникани жорий этиш планлари сўзсиз бажарилишини таъминласинлар, ишлаб чиқаришнинг техникавий даражасини ҳар томонлама оширсинлар, қўл меҳнати улушини кескин қисқартирсинлар, маҳсулот сифатини яхшиласинлар.

3. Область, шаҳар, район партия комитетлари, министрликлар ва идоралар, бошқарув ва ишлаб чиқаришнинг ҳамма бўғинларидаги ишнинг аниқ ташкил этилишини таъминласинлар, ҳар бир тармоқда, ҳар бир меҳнат коллективида план топшириқларини тўла ва ошириб бажариш, ҳамма турдаги ресурсларни, материаллар, хом ашё ва энергияни тежашни кучайтириш, халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш йўллари, воситалари ва методларини белгиласинлар. Барча тармоқлар ва корхоналарнинг узлуксиз ишлаши учун қўшимча резервлар сабот билан қидириб топилсин. Ҳамма жойда мажбуриятлар ишлаб чиқилиши ва қабул этилишини туғаллаш, корхоналар, қурилишлар, совхозлар, колхозлар, ташкилотлар, бригадалар, звенолар учун махсус тежамкорлик ҳисобларини очиш, энг яхши натижаларга эришган кишиларни актив рағбатлантириш зарур. Илм-фан ютуқлари, илғор тажриба, меҳнатни ташкил этишнинг бригада формалари практикага кенг жорий этилсин.

Партия ташкилотларининг, хўжалик раҳбарларининг вазифаси маҳсулот етказиб бериш юзасидан тузилган шартномага кўра, олинган мажбуриятларга сўзсиз риоя этишга эришишдан иборат. Материал-техника таъминоти органларининг, транспорт, ишлаб чиқариш жараёнининг узлуксизлиги ва бир маромда бўлишини таъминлаши лозим бўлган жамики бошқарув бўғинларининг иши такомиллаштирилсин.

Ёқилғи-энергетика комплексини ривожлантиришга, пахтачилик учун янги, янада мукаммал техника яратишга, саноат корхоналарининг қишлоқ жойлардаги филиалларини барпо этишга, атроф муҳитни муҳофаза этишга алоҳида эътибор берилсин. Транспорт ва алоқа, хизмат соҳаси корхоналарининг янада пухтароқ ишлашига ҳаракат қилинсин.

4. Партия, совет хўжалик органлари капитал қурилишдаги ишларнинг аҳволини қатъиян яхшиласинлар, бутун куч ва воситаларни ишга тушириладиган объектларга тўпласинлар, янги ишлаб чиқариш қувватлари тезроқ ишга туширилиши ва ўзлаштирилишини таъминласинлар, уй-жой, мактаблар, касалхоналар, мактабгача тарбия муассасалари, социал-маданий-маиший объектлар қурилишини алоҳида назорат остига олсинлар, барпо этилаётган объектларнинг сифатини оширсинлар.

5. Пленум пахта етиштиришни узлуксиз кўпайтириш, унинг сифатини яхшилаш республика партия, совет, хўжалик органларининг, жамоат ташкилотларининг энг муҳим вазифаси эканини, коммунистлар, барча меҳнаткашларнинг энг муҳим ватанпарварлик ва интернационал бурчи эканини таъкидлайди. Бунинг учун пахтачилик маданиятини, пахта етиштириш арготехникаси даражасини ҳар томонлама ошириш, ғўза парвариши ва ҳосил теримини механизациялаш, ўғитлардан фойдаланишни яхшилаш, ерларни мелиорациялаш ва ирригациялашни такомиллаштириш, суғориладиган ҳар гектар ернинг самарадорлигини ошириш зарур.

6. Озиқ-овқат программасини амалга оширишда, дон, сабзавот, мева, узум ва полиз маҳсулотлари, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш соҳасида республика партия, совет, қишлоқ хўжалик органлари олдида катта ва масъулиятли вазифалар турибди. Агросаноат комплексини, айниқса дончилик, чорвачилик ва боғдорчилик-токчилик совхозларини жадал суръатлар билан ривожлантириш, бу соҳада берилаётган ресурслардан самарали фойдаланиш, дала ва фермаларнинг маҳсулдорлигини ошириш, ем-хашак базасини мустаҳкамлаш, деҳқончилик ва чорвачилик миришкорларининг тажрибасини кенг жорий этиш зарур. Корхона ва ташкилотларнинг ёрдамчи хўжаликлар барпо этиш соҳасидаги ташаббусини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, қишлоқ аҳолисининг шахсий ёрдамчи хўжаликларидаги чорва туёғи ва паррандаларни кўпайтириш учун зарур бўлган ҳамма шароитларни яратиб бериш лозим.

Ҳозирги вақтда барча қишлоқ меҳнатчиларининг бутун куч-ғайрати кузги-қишки ва баҳор фаслидаги дала ишларини, чорва қишловини намунали ўтказишга, беш йилликнинг тўртинчи йили мўл ҳосили учун пухта замин яратишга қаратилсин.

7. Область, шаҳар, район партия комитетлари, Халқ депутатлари область, шаҳар, район Советларининг ижроия комитетлари белгиланган социал программани амалга ошириш билан зўр бериб шуғуллансинлар. Халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни оширсинлар, сифатини яхшиласинлар, турларини кўпайтирсинлар, маиший хизмат ишини ривожлантирсинлар ва яхшиласинлар, қишлоқлардаги турмуш маданиятини оширсинлар. КПСС Марказий Комитетининг «Умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилишнинг асосий йўналишлари» лойиҳасига мувофиқ ёшларга таълим ва тарбия беришга, уларни меҳнатга ва Ватан ҳимоясига тайёрлашга алоҳида эътибор берсинлар.

8. Пленум партия ташкилотлари зиммасига экономикага раҳбарлик қилишдаги иш услуби ва методларини сабот билан такомиллаштириш, совет ва хўжалик органларининг планлаштиришни яхшилаш ва хўжалик механизмини такомиллаштириш учун масъулиятини ошириш вазифасини юклайди. Республика корхоналарида бирлашмалар ва корхоналарнинг ҳуқуқларини кенгайтириш, уларнинг мустақиллигини ва иш натижалари учун масъулиятини ошириш соҳасида ўтказилаётган иқтисодий экспериментни муваффақиятли амалга ошириш юзасидан зарур чоралар кўрилсин.

Хўжалик ва маданий қурилишнинг ҳамма соҳаларида давлат, план ва меҳнат интизоми, уюшқоқлик ва тартиб бутун чоралар билан мустаҳкамлансин, коммунистларнинг ишлаб чиқаришдаги ва ижтимоий ҳаётдаги авангардлик роли оширилсин.

Партия комитетлари кадрлар билан ишлашни бундан буён ҳам яхшилашлари, қолоқ участкаларни ўз вақтида мустаҳкамлашлари лозим. Инсоннинг сиёсий, амалий ва ахлоқий фазилатлари раҳбарлик лавозимларига кўтаришнинг асосий мезонларидир. Кадрларга нисбатан талабчанликни ошира бориб ҳамма жойда ленинча иш услубини қарор топтириш, барча ходимларга меҳнатсеварлик ва ҳалолликни, эришилган натижаларга баҳо беришга танқидий ёндошишни сингдириш, кадрлар сиёсати принциплари бузилишига, кўзбўямачилик, хизмат мавқеини суиистеъмол қилиш фактларига, порахўрликка қарши қатъий курашиш, ходимларни интизомлилик, юксак онглилик ва топширилган иш учун масъулиятни ҳис этиш руҳида тарбиялаш зарур.

1984 йил топшириқлари ҳамда умуман беш йиллик план тўла-тўкис ва ошириб бажарилиши учун, Ўзбекистон ССР билан Ўзбекистон Компартияси ташкил топган куннинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа кенг авж олдирилсин.

9. КПСС Марказий Комитети 1983 йил декабрь Пленумининг якунлари, Пленум қарорларидан, ўртоқ Ю. В. Андропов нутқида баён этилган қоида ва хулосалардан келиб чиқадиган вазифалар область партия конференцияларида, область, шаҳар, район партия комитетларининг пленумлари ҳамда актив йиғилишларида, бошланғич партия ташкилотларининг йиғилишларида муҳокама қилинсин, ўзларининг кундалик амалий ишларида шу ҳужжатларга амал этилсин. Ташкилотчилик ишини янада кучайтириш, омманинг сиёсий активлигини ва меҳнат ғайратини ошириш учун СССР Олий Советига ўтказиладиган сайловга тайёргарликдан кенг фойдаланилсин.

* * *

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми республика партия ташкилотлари, коммунистлари, меҳнаткашлари эришилган ижобий натижаларни мустаҳкамлаш ҳамда мавжуд имкониятлардан яхшироқ фойдаланиш учун, КПСС Марказий Комитети 1983 йил декабрь Пленуми қарорларини сўзсиз бажариш, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг нутқидан келиб чиқадиган вазифаларни амалга ошириш учун зарур бўлган ҳамма ишни қиладилар, деб қатъий ишонч билдиради.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ XIII ПЛЕНУМИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1984 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ҲАМДА ЎЗБЕКИСТОН ССРНИНГ 1984 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ЛОЙИҲАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1984 йилги Давлат плани ҳамда Ўзбекистон ССРнинг 1984 йилги Давлат бюджети лойиҳалари асосан маъқуллансин.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети мазкур лойиҳаларни Ўзбекистон ССР Олий Советининг навбатдаги сессияси муҳокамасига тақдим этсин.

МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛДИ

9 январь куни Тошкентда тантанали вазиятда Давлат мукофотларини топшириш маросими бўлди.

Хоразм область партия комитетининг биринчи секретари М. Худойберганов Коммунистик партия ва Совет давлати олдидаги хизматлари учун ҳамда туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан Ленин орденига сазовор бўлди.

Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида эришган муваффақиятлари, 1982 — 1983 йиллар қиш даврида планлар ҳамда социалистик мажбуриятларни бажаришдаги шавкатли меҳнати учун Навоий область Томди районидаги Ленин номли совхозининг бош чўпони И. Наврўзбоевга биринчи даражали Меҳнат Шуҳрати ордени топширилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев орденларни топшириб, мукофотланганларни самимий муборакбод этди, уларга сиҳат-саломатлик, Ватан бахт-саодати йўлидаги меҳнатда янги-янги муваффақиятлар тилади.

(ЎзТАГ).

РЕВИЗИЯ КОМИССИЯСИНИНГ МАЖЛИСИ

9 январда Ўзбекистон Компартияси Ревизия Комиссиясининг мажлиси бўлиб ўтди. Мажлис қатнашчилари Ревизия комиссияси 1983 йилда бажарган ишлар тўғрисида комиссия раиси Ш. Ё. Ёқубовнинг ахборотини тингладилар, комиссиянинг 1984 йилги иш планини тасдиқладилар.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

Ш. Р. РАШИДОВнинг ХОТИРАСИНИ АБАДИЙЛАШТИРИШ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига собиқ кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидовнинг хотирасини абадийлаштириш мақсадида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қарор қилдилар:

Тошкент тўқимачилик комбинатига, Жиззах шаҳридаги область кутубхонасига, Қорақалпоғистон АССР Қораўзак районидаги «Маданият» совхозига Ш. Р. Рашидов номи берилсин.

Тошкент шаҳар Герман Лопатин кўчасидаги 68-уйда ва Самарқанд Давлат университетининг биносида Ш. Р. Рашидов хотирасига ёдгорлик лавҳаси ўрнатилсин.

Ш. Р. Рашидов қабри устига ҳайкал ўрнатилсин.

Тошкент шаҳар ижроия комитетига Тошкент шаҳридаги Ўзбекистон кўчасининг номини ўзгартириб, Шароф Рашидов номидаги проспект деб аташ топширилсин.

СССР Денгиз Флоти министрлигига қурилаётган кемалардан бирига Ш. Р. Рашидов номини бериш топширилганлиги маълумот учун қабул қилинди.

Тошкент область XXI партия конференциясини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш юзасидан бошланган социалистик мусобақа барча жойларда кенг қулоч ёймоқда. Мусобақада айниқса конференция делегатлари бошқаларга намуна бўлмоқдалар. Улар ўзлари ва коллективлари эришаётган меҳнат муваффақиятлари ҳақида қуйидагича ҳикоя қиладилар:

ИШНИНГ КЎЗИНИ БИЛИБ

Район партия конференцияси делегатларига эсдалик сифатида тарқатилган статистика бошқармаси ҳисоботида бир қатор қувончли рақамларга кўзим тушди. Сабзавоткорларимиз йил давомида 64 минг тоннадан ортиқ сабзавот маҳсулотлари етиштиришибди. Бу олдинги йиллардагидан анча кўп эди. Қалбим беихтиёр ифтихор туйғуларига тўлди, бу ютуқда хўжалигимиз коллективи ҳиссаси ҳам борлигидан фахрландим.

Колхозимиз аъзолари йил бўйи баракали меҳнат қилиб эл дастурхонига 9300 тоннага яқин сабзавот маҳсулотлари тортиқ этдилар. Кейинги йилларда бир майдондан 2—3 марта ҳосил олиш яхши анъанага айланмоқда. Шунинг эвазига ҳам карам, бодринг, картошка ва бошқа хил ноз-неъматлар етиштириш кўпайиб бормоқда.

Мен хўжаликда 1971 йилдан бери меҳнат қилиб келяпман. Ўтган давр ўсиш-улғайиш йиллари бўлди. Бригадамиз коллективи беш йилликнинг учинчи йилида салкам 500 тонна помидор, 10 тонна бодринг, 150 тоннага яқин карам етиштирди. Гектар бошига пландаги 256 центнер ўрнига 282 центнердан сабзавот ҳосили олдик. Бу олдинги йиллардагидан анча юқори кўрсаткичдир.

Колхозимизда бўш кунлар бўлмайди. Соҳибкорлар қишин-ёзин далададирлар. Кечки экинлар ҳосили йиғштириб олиниши билан парник хўжалигида ишлар қизиб кетди. Бригадамиз аъзолари кўчат ўстириладиган ҳавзаларни барвақт тайёрлаб, ўғитга тўйдириб қўйдилар. Ромлар сифатли ремонтдан чиқарилди. Шу боисдан ҳам ҳозир парник хўжалигига кирган кишининг баҳри-дили очилиб кетади. Ниҳоллар кўм-кўк бўлиб ўсиб ётибди. Эрта баҳор бошланиши билан уларни далаларга олиб чиқиб ўтқазамиз.

Хўжалигимизда барча соҳа комплекс тарзда ривожланаётганлиги бизни қувонтирмоқда. Ўтган йили давлатга 275 тонна ғалла, 780 тонна каноп толаси, кўплаб чорвачилик маҳсулотлари ҳам топширилди. Барча турлар бўйича белгиланган план ортиғи билан адо этилди. Бу ютуқда ҳар бир коммунист, ҳар бир колхозчининг муносиб ҳиссаси бор.

Колхоз партия ташкилоти бундан буён ҳам коммунистлар, бутун коллективнинг меҳнат ва сиёсий активлигини ошириш устида алоҳида қайғуриб бориши керак. Бу соҳада партия топшириқлари муҳим роль ўйнаши мумкин. Буни ўзимдан қиёс қиламан. Колхоз партия комитети аъзоси ва сиёсий ахборотчи сифатида омма орасида тез-тез бўлиб, илғор тажрибаларни ўрганаман ва тарғиб қиламан. Яқинда бўлиб ўтган суҳбатларимда КПСС Марказий Комитети 1983 йил декабрь Пленуми материалларини оммага кенг тушунтирдим. Улар эътиборини Пленумда қўйилган долзарб масалаларга қаратдим.

Ҳозир ҳар бир соҳибкор Пленум талаблари асосида ишни намунали уюштиришга, унумдорликни оширишга ҳаракат қилмоқда. Кўпгина коммунистлар область партия конференцияси шарафига кунлик топшириқларини 1,5 ҳисса қилиб бажаришга ҳаракат қилмоқдалар.

Зайне ҚАЛИҚУЛОВА,
Бўстонлиқ районидаги «Қизил Ту» колхози аъзоси.

ҲАР СИГИРДАН—БЕШ МИНГ КИЛОГРАММДАН

Фермамизда меҳнат қилаётган соғувчилар ва молбоқарларнинг кўпчилиги ёшлардир. Дам олиш соатларида қизил бурчак улар билан гавжум бўлади. Бу ерда қиз ва йигитлар радио тинглашади, газета-журнал ўқишади, маданий ҳордиқ чиқаришади. Шундай дамларда ўзаро қизғин суҳбатлар бўлиб ўтади. Ёшлар кўпинча мендан ҳаёт йўлим тўғрисида сўзлаб беришни сўраб қолишади.

Мен ферма ветеранлариданман. Кўп йиллардан бери шу ерда меҳнат қиляпман. Асли ўзим уфаликман. Улуғ Ватан уруши бошланган кезларда кўнгиллилар қатори Сталинград ҳимоясига отландим. У ерда яраланиб, госпиталга тушиб қолдим. Даволангач бизни Москва атрофидаги уйларни тиклашга, йўллар қуришга юборишди. Уруш йилларини немис-фашистлари вайрон қилган иморатларни қайта тиклаш билан ўтказдим. Кейин ҳозир ўзим ишлаб турган Куйбишев номли колхозга кўчиб келдим. Бу ерда бирнеча йил сабзавотчилик звеносига бошчилик қилдим. Қарийб чорак асрдан бери эса фермада соғувчи бўлиб ишлаб келяпман.

Бизни кўпчилик чорвадорлар оиласи деб атайди. Турмуш ўртоғим ҳам, қизларим Муҳайё, Муҳаббат, куёвим Исмоил ҳам сут-товар фермасида баракали меҳнат қилмоқдалар. Менга 16 бош зотли соғин сигир бириктирилган. План бўйича уларнинг ҳар биридан йил давомида 4,5 минг килограмм сут соғиб олишим керак эди. Лекин моллар парваришини яхшилаш, ишни тўғри ташкил қилиш эвазига ҳар бир сигирдан 5 минг килограммдан ошириб сут соғиб олишга муваффақ бўлдим. Олдинги йилларда ҳам шундай ютуқларни қўлга киритиб Меҳнат шуҳрати ордени билан тақдирланган эдим.

Ёшларнинг кўпчилиги шогирдларимдир. Мухтабар Болтабоева, Сафаргул Ўсканбоева каби қизлар мактабни тамомлаб фермага ишга келишган эди. Уларга мураббийлик қилиш менга топширилди. Партиявий топшириқни жон-дилим билан адо этдим. Ҳозир бу қизлар ҳам ферманинг илғор сут соғувчилари ҳисобланишади.

Колхозимиз чорвадорлари беш йилликнинг учинчи йилини ҳар соҳада қувончли ютуқлар билан якунладилар. Давлатга пландаги 409 тонна ўрнига 450 тонна сут, 26 тонна ўрнига 30 тонна гўшт топширилди. Энди ҳар биримиз янги йилнинг дастлабки кунлариданоқ тўла қувват билан ишлашга ҳаракат қилмоқдамиз. Ҳозир чорвадорлар учун қизғин дамлардир. Қишловни ҳар жиҳатдан намунали ўтказиш олдимизда турган муҳим вазифа экани ҳаммамизга аён. Ферма цех партия ташкилоти қишлов қандай бораётганлигини ҳар жиҳатдан таҳлил қилиб туриши, коммунистлар масъулиятини ошириш йўлида зарур чораларни кўриши даркор.

Гулюзим ЖИЯНБОЕВА,
Калинин районидаги Куйбишев номли колхоз сут соғувчиси.

ОБЛАСТЬ XXI ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИ ДЕЛЕГАТЛАРИ МИНБАРИ

СИЁСИЙ ВА ИҚТИСОДИЙ ЎҚУВГА ПАРТИЯВИЙ РАҲБАРЛИК

АСОСИЙСИ— ПИРОВАРД НАТИЖА

Партия сиёсий ўқуви ва иқтисодий таълим шохобчаларида янги ўқув йили давом этяпти. Шаҳар партия комитети, бошланғич партия ташкилотлари КПСС XXVI съезди, партия Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари талаблари асосида марксча-ленинча таълимни қайта қуриш учун муайян иш қилдилар.

Партия ўқувининг аниқ структураси ташкил топди. Мазкур ўқув йилида 395 нафар ёш коммунист ва КПСС аъзолигига кандидат марксизм асослари мактабларида шуғулланмоқда. Улар КПСС тарихи ва сиёсий иқтисодни ўрганишяпти. Илмий коммунизм мактабларининг 915 тингловчиси эса КПСС социал сиёсати масалалари билан танишмоқдалар.

Раҳбар кадрларни ғоявий-назарий жиҳатдан тайёрлашга алоҳида эътибор бермоқдамиз. 62 раҳбар коммунист шаҳар партия комитети қошидаги партия-хўжалик активи мактабида шуғулланмоқда. Аввалги йил улар агросаноат комплексининг иқтисодий механизми масалаларини ўрганган эдилар. Ҳозир эса ривожланган социализмни такомиллаштиришнинг актуал проблемаларини ўрганишга киришганлар. Марксча-ленинча таълим раҳбар кадрлар ишига самарали таъсир кўрсатмоқда. Улар партия сиёсатини амалга ошириш, коллективда маънавий соғлом муҳитни вужудга келтириш учун шахсий масъулиятларини чуқур ҳис этадиган бўлиб қолдилар, ишлаб чиқариш ва тарбиявий вазифаларни ҳал этишга комплекс ёндошмоқдалар.

Шаҳар партия комитети иқтисодий ўқувни ташкил этиш, унинг сифатини ошириш учун хўжалик раҳбарлари, касаба союзларга талабчанликни оширди. Иқтисодий таълимнинг турли формаларида ҳозир 12 мингдан кўпроқ киши шуғулланмоқда. Бу моддий ишлаб чиқаришда машғул бўлган ходимларнинг 30 процентини ташкил этади.

Ишлаб чиқаришда кадрларнинг иқтисодий билимини оширишга бевосита корхона маъмурияти жавоб беради. Бу ишда касаба союз ташкилотларининг роли ва активлиги ҳам ортди. Ҳар бир корхонада иқтисодий таълим кенгашлари ташкил этилган. Улар ишини шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари Н. Г. Носков раҳбарлик қилаётган иқтисодий таълим бўйича шаҳар совети мувофиқлаштириб турипти. Бу совет 1983 йилнинг ўзида қатор муҳим масалаларни, жумладан, «В. И. Ленин номли Олмалиқ кон-металлургия комбинати иқтисодий таълим кенгашининг КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг меҳнаткашларнинг иқтисодий таълимини ва уларни тарбиялашни янада яхшилаш тўғрисидаги қарорини бажариш борасидаги иши тўғрисида», «Химия заводидаги коммунистик меҳнат мактаблари пропагандистларининг иш тажрибаси тўғрисида» ва бошқа масалаларни муҳокама этди.

Маълумки, партия ва иқтисодий ўқувнинг муваффақияти пропагандистларнинг малакаси ва маҳоратига боғлиқдир. Шунинг учун шаҳар партия комитети сиёсий ўқув ташкилотчиларини танлаш ва тарбиялашга жуда катта эътибор бермоқда. Янги ўқув йилида мактаб ва назарий семинарларда машғулотларни олиб бораётган пропагандистларнинг 91 проценти олий маълумотга эгадир. Уларнинг ҳаммаси коммунистлардир.

Шаҳар партия комитетида пропагандистлар малакасини ошириш мақсадида доимий ишлайдиган семинар ташкил этилган. Бу ерда ўқувнинг турли формалари: конференциялар, давра суҳбатлари, хўжалик раҳбарлари билан учрашувлар сингари формалардан фойдаланилади. Кейинги пайтда «Пропагандист — беш йилликка», «Ҳар бир пропагандист ўқувнинг актив форма ва услубларини эгалласин», «Партия, план ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш» каби мавзуларда 10 та илмий-амалий конференция ўтказилди.

Биз энг яхши пропагандистларнинг тажрибасини умумлаштириб кенг ёйиб бормоқдамиз. Ўтган ўқув йилининг ўзида 48 пропагандистнинг тажрибаси ўрганиб чиқилди. Уларнинг иш тажрибасини кенг ёйиш мақсадида 20 та варақа чиқарилди. Моҳир пропагандистларимиз тажрибаси шаҳар ва кўп нусхали газеталарда кенг ёритиб борилмоқда. Биз «Алмаликсвинецстрой» трести бошқарувчисининг ўринбосари Г. И. Ковалев, Олмалиқ кон-металлургия комбинати мис эритиш заводининг бўлим бошлиғи Э. Ф. Бажмин, рух заводининг мастери М. Бобожонов, химия заводи директорининг ўринбосари М. Умаров, металл конструкциялари заводи директорининг ўринбосари Д. З. Голубенко сингари пропагандистларимиз билан фахрланамиз.

Кўпгина пропагандистларимиз шахсий ижодий планлари асосида иш олиб бормоқдалар. Улар бутун диққат-эътиборни тингловчиларнинг меҳнатдаги ва жамоат ишларидаги активликларини оширишга, мавжуд резерв ва имкониятларни тўла ишга солишга, ватанпарварлик ташаббусларини кенг қўллаб-қувватлашга қаратмоқдалар. Шу туфайли ўтган ўқув йилининг ўзида мактаб ва назарий семинарларнинг тингловчилари ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга қаратилган 1245 амалий топшириқни бажардилар. Ҳар беш тингловчидан бири пропагандистлар ёрдамида муқобил планларини, тингловчиларнинг ярмига яқини шахсий социалистик мажбуриятларини ишлаб чиқдилар.

Аслида сиёсий ва иқтисодий ўқув самарадорлиги ҳам меҳнат коллективларидаги пировард натижа билан белгиланиши керак. Тажриба шуни кўрсатмоқдаки, назария ва партия иқтисодий сиёсатини ўрганиш ҳаёт, коллектив олдидаги вазифалар билан узвий боғлиқ ҳолда олиб борилганда энг яхши натижага эришилади. Масалан, сиёсий ўқув ва иқтисодий таълим яхши йўлга қўйилган «Алмаликсвинецстрой» трестида ҳозирнинг ўзида 522 тингловчи Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун бошланган мусобақага қўшилди. Тингловчилардан 207 киши москваликларнинг «Шон-шараф-меҳнатга ярашa» ташаббусини қўллаб-қувватлади, 28 тингловчи рационализаторлик ва ихтирочилик ҳаракатида иштирок этмоқда. Трестнинг қурилиш ташкилотларида меҳнатни ташкил этишнинг бригада формаси кенг жорий этиляпти.

Ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йилида шаҳримизда ишлаб чиқариш самарадорлиги бир мунча ошганлигида ҳам марксча-ленинча таълимнинг самарасини кўриш мумкин. Саноат корхоналаримиз коллективлари 1983 йилги социалистик мажбуриятларини ошириб бажаришга эришдилар.

Бироқ, ҳали сиёсий ўқув ва иқтисодий таълимда жиддий камчиликлар, ҳал этилиши лозим бўлган вазифалар турипти. КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг партия Марказий Комитети декабрь Пленумида эълон қилинган нутқи текстида кейинги пайтларда машина-ускуналар ишининг сменасини ошиши учун ҳаракат асоссиз равишда сўна бошлаганлиги таъкидланади. Ваҳоланки, бу ҳаракатда ишлаб чиқариш самарадорлигини ҳам, меҳнат унумдорлигини ҳам ўстиришнинг ғоят катта резервлари мавжуддир.

Шаҳримизда ҳам машина-ускуналардан унумли фойдаланилмаётган корхоналар бор. Иқтисодий таълим шохобчаларида эса бу масала эътибордан четда қоляпти.

Барча партия ташкилотлари ҳам марксча-ленинча таълимнинг савиясини ошириш учун қатъий кураш олиб бораётганлари йўқ. Айрим ҳолларда машғулотларда пропагандистнинг тайёр текстни ўқиб бериш билан чегараланиш ҳолларига дуч келинади. Бундай машғулотлар тингловчиларда қизиқиш уйғотмайди. Ана шундай расмиятчилик, сиёсий ўқувга юзаки ёндашиш ҳолларига барҳам бериш пайти келди.

Область партия конференциясида ҳам сиёсий ўқув ва иқтисодий таълим савиясини ошириш, унинг ҳар бир коллектив олдида турган вазифаларни ҳал этишга таъсирини ошириш масалаларини муҳокама қилиш фойдадан ҳоли бўлмасди. Ўйлайманки, областимиздаги бошқа район ва шаҳарларда ҳам марксча-ленинча таълимни такомиллаштириш борасида ижобий тажриба тўпланган. Айни пайтда ҳали кўп жойларда сиёсий ўқув ва иқтисодий таълимни қайта қуришга етарлича эътибор берилмаётганлиги ҳам сир эмас.

Меҳнаткашларнинг сиёсий ва иқтисодий билимларини оширишдан кўзда тутилаётган асосий мақсад юксак пировард натижага эришишдир. Бу давр талаби, КПСС Марказий Комитети июнь (1983 йил) Пленуми талабидир.

М. ОРИПЖОНОВ,
Олмалиқ шаҳар партия комитетининг биринчи секретари.

ПАРТИЯ ВА ХАЛҚ ЖИПСЛИГИ

(Боши 1-бетда).

гига ўз номзодлари этиб кўрсатдилар.

Бошқирдистон АССРдаги Туймаза пармалаш ишлари бошқармасининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари пармалаш бригадасининг бошлиғи **Ҳаймулла Асилгареевич Султонов**ни Туймаза сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига номзод этиб кўрсатишга қарор бердилар.

«Сиктивкар ўрмон-саноат комплекси» бирлашмасининг меҳнаткашлари сульфат-целлюлоза корхонасининг ишчиси **Иван Иванович Муравьев**ни Эжвин сайлов округидан СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатдилар.

Мордва АССРдаги «Красное знамя» колхози коллективи йиғилишида шу хўжалик бош агрономи **Федор Петрович Лябушев** Зубово-Полянский сайлов округидан СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилди.

Чувашия АССР Цивиль районидаги «Память И. Н. Ульянова» совхозининг тракторчиси **Александр Иванович Иванов**ни илғор хўжалик меҳнаткашлари Урмар сайлов округидан СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига номзод этиб кўрсатдилар.

Лейтенант Шмидт номли машинасозлик заводининг меҳнатчилари йиғилиш ўтказиб, Кишли машинасозлик заводи фрезерчиларининг бригадири **Октай Алисатарович Багиров**ни Боку-Нариманов сайлов округидан СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатдилар.

Литвадаги М. Мельникайте номли Утена трикотаж-галантерея ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллективи корхонанинг илғор тўқувчиси **Римуте Юозовна Матуляускене**ни Утена сайлов округидан СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатди.

СССР Қуролли Кучлари Бош штабининг бошлиғи — мудофаа министрининг биринчи ўринбосари Совет Иттифоқи Маршали **Николай Васильевич Огарков**ни «Кауно Балдай» мебель ишлаб чиқариш бирлашмасининг меҳнаткашлари Каунас — Панемунь сайлов округидан СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига ўз номзодлари этиб кўрсатдилар.

Молдавиядаги «1 Май» колхози меҳнаткашларининг йиғилишида Комрат район колхозлар кенгаши механизациялаш ва электрлаштириш бирлашмаси трактор-далачилик бригадасининг бошлиғи **Георгий Федорович Самси** Комрат сайлов округидан СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига номзод этиб кўрсатилди.

Талас область Киров районидаги «Россия» колхозининг бош чўпони **Толобек Омонбоев** хўжаликнинг умумий йиғилишида Киров сайлов округидан СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилди.

Май қўзғолони номли Ленинакан ип-газлама ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари бирлашма тўқимачилик фабрикасининг илғор тўқувчиси **Рима Цолаковна Хачатурян**ни Арманистон ССР Ленинакан сайлов округидан СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига номзод этиб кўрсатишга қарор қилдилар.

(ТАСС).

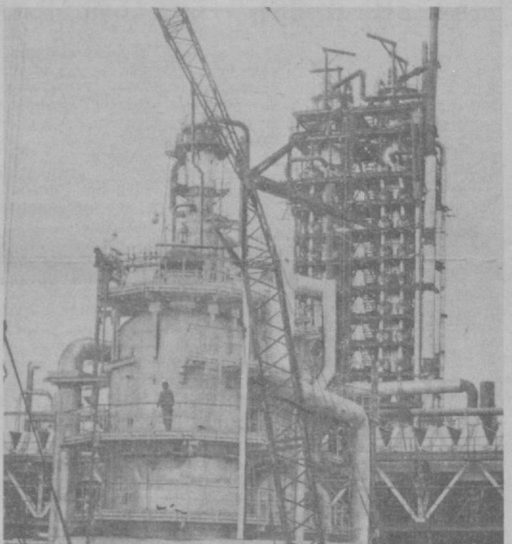

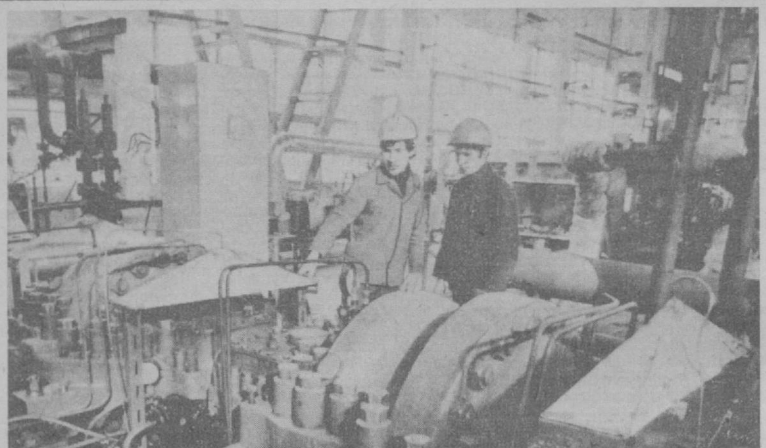

ЧИРЧИҚДАГИ «Электрохимпром» бирлашмасида янги аммиак ишлаб чиқариш комплекси маҳсулот бера бошлади. Комплекс бир йилда 450 минг тонна маҳсулот ишлаб чиқаришга мўлжалланган. Суратларда: комплекснинг умумий кўриниши (чапда); компрессор цехи машинисти И. В. Гричешкин ва чирчиқлик ҳамкасбларига замонавий мураккаб асбоб-ускуналарни ўзлаштиришда ёрдам бераётган мутахассислардан москвалик кимёгар В. Д. Бородинлар иш устида (ўнгда).

Р. Нуриддинов фотоси. (ЎзТАГ).

КЎПЧИЛИККА МАНЗУР

Тошкентдаги хўжалик рўзғор буюмлари экспериментал заводи ишчилари савдо тармоқларига янги туркум маҳсулотларни жўнатдилар. Суякдан ишланган «Пахта», «Насриддин Бухорода» каби совғабоп махсулотлар шулар жумласидандир. Янги туркум маҳсулотлари орасида В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиали биносининг рамзи туширилган сувенирлар ҳам бор.

Шунингдек, заводда тайёрланаётган аёллар қўл соатларининг занжирлари, зираклар ҳам харидорларга маъқул тушаётир.

И. ҚОРАБОЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми хўжалик ва совет органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Халқ депутатлари Бекобод шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Эргаш Абдураҳмонович Аҳмедов**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми молия органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун Халқ депутатлари Тошкент область Совети ижроия комитетининг бўлим мудири ўртоқ **Турсун Маҳмудхўжаев**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

СЕССИЯ ҲУЖЖАТЛАРИ НАШР ЭТИЛДИ

СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари, СССР Госплани Раиси Н. К. Байбаков СССР Олий Советининг тўққизинчи сессиясида «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1984 йилги давлат плани ва 1983 йилги планнинг бажарилиши тўғрисида» қилган доклади ва якунловчи сўзи китобча қилиб нашр этлди.

(ТАСС).

СОВЕТ ҚУРИЛИШИ

ДЕПУТАТЛАР НАМУНА КЎРСАТИШДИ

Ўтган йили қишлоқ Советимиз территориясидаги 2660 гектар пахта майдонидан ўртача 43 центнердан ҳосил кўтарилди. Қийин об-ҳаво шароитида эришилган бу кўрсаткич замирида қишлоқ депутатлари, ижроия комитет активларининг ҳам фидокорона меҳнати бор.

Деҳқончилик бобида халқ вакилларининг ташвиши кузги-қишки тадбирлардан бошланади. Улар орасида техника воситаларининг ремонти алоҳида эътиборни жалб қилади. Чунончи, Тимирязев номли колхоздаги депутатлик группасининг раҳбари, илғор бригадир Б. Раҳмонов айрим участкаларда техника қаровсизлиги фактлари мавжудлигини маълум қилди. Баъзи эҳтиёт қисмлар ва прицеплар хонадонларда сақланаётганлиги, уларни марказий ремонт устахонасига келтириб қўйиш, нособлигини тугатиш тўғрисида ҳеч ким қайғурмаётганлигини куюниб гапирди. Депутатлар билан маслаҳатлашиб, дарҳол «Коммунизм», «Октябрь 40 йиллиги» ва Тимирязев номли колхозларнинг бош инженерлари раҳбарлигида постлар ташкил этдик. Уларнинг аъзолари ҳар учала хўжаликдаги аҳволни ўрганиб чиқиб, сигнал тўғри эканлигини тасдиқлашди. Қишлоқ Советимизнинг кенгайтирилган сессиясини чақириб, масъул раҳбарларни таклиф қилдик. Қизғин муҳокамамиз ва белгиланган тадбирлар моҳиятига район ижроия комитетида ўз вақтида принципиал баҳо берилиб, техника воситалари ремонтининг аҳволини назорат қилувчи рейд район миқёсида ҳам ўтказилди.

Техника ремонти муаммоларини тўғри ҳал этганимиз экиш-тикишни муваффақиятли якунлашимизга имкон берди.

Суғориш кампанияси даврида, айниқса, жиддий тўсиқларга дуч келдик. Территориямиздаги хўжаликлар экин суғорадиган Қулбобо ва ЭРВ-1 каналларининг сув сатҳи аввалги йиллардагига қараганда пасайиб кетган эди. Унинг ҳар томчисидан тежаб-тергаб фойдаланиш, оқилона тақсимлаш кунимизнинг шиорига айланди. Хўжаликларда сув тақсимотини назорат қилувчи 8 та пост ташкил қилдик. Мазкур депутатлик постларига бу ғал хўжаликларнинг бош агрономлари ва мелиораторларни бошлиқ қилиб тайинладик. Масалан, Тимирязев номли колхозда бош агроном А. Холхўжаев, илғор бригада бошлиғи М. Соҳибов, П. Асроровлар етакчилигида 3 та депутатлик постининг аъзолари сувни тўғри тараш устида туну-кун қайғурдилар. «Коммунизм» колхозида С. Саймоқов, У. Оқилбоев, «Октябрь 40 йиллиги» колхозида эса Цой Сен Чук ва Қ. Умаровлар бошлиқ депутатлик постлари фаолият кўрсатди.

Суғориш даврида яна бир муҳим масала кўндаланг бўлиб қолди: сувчи кадрлар етишмасди. Уччала хўжалик раҳбарлари иштирокида кенгашимизда бу масалани кўриб чиқдик. Комсомол комитетлари билан биргаликда ВЛКСМ аъзоларига мурожаат қилдик. Улар чақириғимизга «лаббай» дея жавоб беришди. Икки кун ичида барча участкалар ёрдамчи сувчилар билан таъминланди. Масалан, Тимирязев номли колхозда уларнинг сони 86 нафардан 112 нафарга кўпайди. «Октябрь 40 йиллиги» колхозида 20 нафар ёш вақтинчалик касбини ўзгартирди. Умуман, қишлоқ Советимиз бўйича қўшимча 50 нафар комсомол аъзоси обиҳаёт тарашга киришди.

Август ойида депутатлар ва активларимиз билан ғўзага комплекс ишлов бериш тўғрисида келишиб олдик.

Ниҳоят йиғим-терим даври ҳам келди. Ленинский пахта пунктининг ҳосил қабул қилишга тайёргарлиги масаласини ижрокомда кўрдик. Камчиликлар анчагина экан. пахта бунтлари учун махсус жойлар йўқ, ёнғингарчилик ва ёнғинга қарши тадбирлар ўлда-жўлдалиги қаттиқ танқид қилинди. Пункт мудири Р. Шалабаевга камчиликларни тугатиш учун муддат берилди.

Кун тартибидаги иккинчи масала депутатларимиз ўртасида анчагина мунозарага сабаб бўлди. Чунки, «Октябрь 40 йиллиги» колхози қарийб ўн йил, «Коммунизм» колхози эса олти йилдан буён планни четдан ёрдамчи олмасдан бажариб келарди. Тимирязев номли колхоз ҳам ҳосилни икки мавсумдан буён ўз кучи билан йиғиштириб олаётган эди. Ўтган йили машина терими учун ноқулай, шаҳарликлардан кўмак сўраймизми-йўқми, деган муаммо кўпчиликни ўйлантириб қўйган эди. Йил мураккаб келаётганлигига қарамасдан депутатларимиз:

— Резервларимиз кўп, ўзимиз эплаймиз, — дея якдиллик билан бир қарорга келишди.

Бироқ қарор қилишнинг ўзи кифоя эмасди. Унинг ижроси учун бир ёқадан бош чиқариб икки ҳисса куч-ғайрат билан меҳнат қилиш лозим эди. Эски тажрибамизга кўра депутатлик постларини ҳам қайтадан ташкил этдик. Бу ғал уларга омилкор ветеран пахтакорлар, механизаторлар ҳамда халқ назоратчилари жалб этилди. Мавсум давомида қишлоқ Совети бўйича 14 та участкадаги пост аъзолари пахта сифатини яхшилаш, нобудгарчиликнинг олдини олиш, терим графигини таъминлаш, маданий-маиший хизмат кўрсатишни зиммаларига олишди.

«Октябрь 40 йиллиги» колхозининг Хўжақўрғон участкасида А. Зоиров, «Коммунизм» колхозининг Янгиқўрғон участкасида М. Сиддиқов, «Маданият» участкасида С. Саймоқов бошлиқ депутатлик постлари ижрокомда белгиланган тадбирларни, айниқса, кўнгилдагидек амалга оширдилар. Хўжалик партия комитетининг секретари М. Мирзаева бошлиқ бўлган Тимирязев номли колхознинг Янгиобод участкасидаги энг катта тўққиз кишилик депутатлик пости аъзолари, айниқса, ибратли ишлар қилдилар. Натижада улар масъул бўлган 4, 5, 6, 7, 8, 9-бригадалар ёппасига 35—40 центнерлик марраны қўлга киритишди.

Йиғим-терим қизғин паллага кирганда депутатлар бошлиқ коллективлар шахсий намуна кўрсатдилар. Қишлоқ Советининг депутати Б. Раҳмонов бошлиқ бригада 70 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 55 центнердан ҳосил кўтариб, район бўйича энг юқори кўрсаткичга эришди. «Коммунизм» колхозидан депутат О. Оқилбоев бригадаси 50, Х. Турғунов бригадаси 44 центнерлик марраны эгалладилар. «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг депутат Қ. Умаров бошлиқ илғор бригадаси эса 43,5 центнердан ҳосил олди. Дала гвардиячилари С. Усеинов, К. Бесбоев, Р. Сафаров, кўпмингкилограммчи М. Икромова каби халқ вакиллари ўз ортларидан ўнлаб издошларини эргаштирдилар.

Қишлоқ Советимиз территориясидаги хўжаликлар республикамизнинг улкан хирмонига муносиб ҳисса қўшиб, йилни яхши якунладилар. «Коммунизм» колхози районда иккинчи, «Октябрь 40 йиллиги» колхози эса учинчи бўлиб планни бажарди. Сал ўтмай Тимирязев номли колхоз ҳам ғалаба рапортига имзо чекди. Биринчи хўжалик гектаридан 47, иккинчиси 44, учинчиси эса 43 центнердан хирмон уйди.

...Куни кеча йил якунларини таҳлил этган ҳисобот сессиямиз бўлиб ўтди. Депутатларимиз бу сессияга ёруғ юз билан келишди. Йил давомидаги ишлар сарҳисоб қилиниб, истиқбол режаларини муҳокама этдик. Халқ вакиллари янги режаларни маъқулладилар.

Ҳ. САТТОРОВА,
Бўка районидаги Киров қишлоқ Совети ижроия комитетининг раиси.

МУТАХАССИС МАСЛАҲАТ БЕРАДИ

ЁЗ МАҲСУЛОТЛАРИНИ ҚИШДА САРХИЛ САҚЛАЙЛИК

ҚИШ ВА ЭРТА баҳор кезларида аҳолини картошка, пиёз, сабзи, карам ва бошқа деҳқончилик маҳсулотлари билан тўлароқ таъминлаш мақсадида кўпроқ маҳсулот тайёрлаб қўйилди. Аммо шуни унутмаслик керакки, омборлар маҳсулотга тўлдириб қўйилгани билан бу ҳали масала ҳал бўлди, деган гап эмас. Чунки унинг аҳоли дастурхонига сифатли ва сархил ҳолда етиб бориши учун омборларда яхши сақланиши ҳам керак. Қиш ҳавосининг илиқ келганлиги, шунингдек баъзан кескин ўзгариб турганлиги бу масалада жуда эҳтиёткор бўлишни талаб этаётир.

Омборлардаги картошкани нобуд қилмай асраш шу куннинг энг муҳим вазифаларидан биридир. Ўзбекистонда картошканинг Приекульский, Седов, Берлихинген, Лорх, Фаленский каби эртаки ҳамда Вольтман ва Обидов-2 кечки навлари районлаштирилган. Шулардан Вольтман, Лорх ва қисман Фаленский навлари узоқ муддат сақлашга чидамли ҳисобланади.

Республикамизга Иттифоқимизнинг кўплаб районларидан турли навдаги картошкалар ҳам кўплаб келтирилади. Аксарият ҳолларда ана шу навлар аралаш ҳолда бўлади. Шунинг учун уларни сақлашда тартибга қатъий амал қилиш зарур. Картошканинг Приекульский, Эпроп, Берлихенген навлари сақланаётган ерда ҳарорат бир даража иссиқ, «Тезпишар», «Огонёк», «Темп», Вольтман ва Обидов-2 навлари сақланаётган ерда 1,5—3 даража иссиқ, Лорх, «Столовий» навлари сақланаётган ерда эса 4—5 даража иссиқ бўлиши лозим. Агар картошка навлари аралаш ҳолда бўлса, ҳавонинг ҳарорати 2—4 даража иссиқ бўлгани маъқул.

Республика шароитида етиштирилган картошкани ҳар қандай омборда ҳам март ойигача яхши сақлаш мумкин. Ўраларда, ертўла шаклидаги ҳамда сунъий совутиладиган омборларда эса янги ҳосил пишиб етилгунча, айнимай тураверади. Шунинг учун кечки маҳаллий картошка ҳосилини узоқ муддат сақлашни кўзлаб омборларга жойлаштирган маъқул.

Маълумки, сақлаш учун омборларга қўйиладиган картошканинг асосий қисми четдан келтирилади. Уларни қазиб олишдан тортиб то бу ердаги омборларга жойлаштириб олгунча кўп уринади. Шунинг учун четдан келтирилган картошканинг ҳолатига қараб, биринчи навбатда реализация қилиш, қисқа ва узоқ муддат сақлаш учун ажратилади. Бунда товаршунослар ва моддий жавобгар шахслар, айниқса қайғуришлари керак. Улар картошканинг сифатига қараб реализация қилиб туришлари ёки саралашлари лозим. Чириган картошка ўз вақтида териб ташланмаса, ҳосилнинг кўп қисми нобуд бўлади. Бироқ тез-тез саралайвериш ҳам картошкани уринтириб қўяди. Шунинг учун омбордаги картошканинг суви чиқиб чириган қисми уч процентдан, қуруқ чириган қисми эса 10 процентдан ошганда саралаш тавсия этилади.

Истеъмол учун ажратилган картошка қоронғи ерда сақланиши лозим. Агар картошкага ёруғлик тушиб турса, ранги кўкариб боради. Унда заҳарли (соланин) модда пайдо бўлади. Бундай картошка истеъмол учун яроқсиздир.

Четдан келтирилган картошкани узоқ муддат сақлаш учун иложи борича сунъий совутиладиган типовой омборларга контейнер усулида, ертўлаларга бордон усулида жойлаштириш керак бўлади. Бу картошкани ўраларда мутлақо сақлаб бўлмайди.

Кўп йиллик тажрибалар шуни кўрсатмоқдаки, омборларда сақланаётган картошкалар январь-февраль ойларига келиб бузила бошлайди. Бунинг сабаби ҳароратнинг кескин ўзгариб туришидир. Моддий жавобгар шахслар сақланаётган ҳосилнинг қандай аҳволда эканлигини тез-тез текшириб туришлари лозим. Картошка айний бошлаган бўлса, тезроқ реализация қилиш ёки қисқа муддат сақлаш учун ажратилиши керак.

Баъзан аҳолини янги ҳосил пишиб етилгунча картошка билан таъминлаб туриш мақсадида четдан келтирилган картошкани ҳам узоқ сақлаш учун қолдирадилар. Бунда маҳсулотнинг 20 процентга яқини чириб, нобуд бўлади. Бунга йўл қўймаслик учун март ойида картошкани қайта саралаш мақсадга мувофиқ деб ўйлаймиз.

Сунъий совутгич ўрнатилган омборлар етарли бўлмаганлиги сабабли кўп ҳолларда картошка табиий шамоллатиб туриладиган турли хилдаги омборларда бордон усулида сақланади. Кўп миқдордаги картошка сақланаётган бундай омборларда ҳаво алмашуви яхши бўлмаганлиги сабабли картошка қизиб қолади. Натижада картошка аввал қорайиб, сўнгра чирий бошлайди. Бундай ҳолга йўл қўймаслик учун картошканинг чуқур қатламидаги ҳарорат вақти-вақти билан ўлчаб турилиши, агар қизиш кучли бўлса зудлик билан совутиш чораларини кўриш зарур. Агар бу тадбир ҳам фойда бермаса, ҳамма картошка бир сидра сараланиб, қуритилади.

Табиий шамоллатиб туриладиган омборларда сақланаётган картошканинг устки қисмидагиси баъзан нам тортиб қолади. Бунинг сабаби шундаки, картошка қатлами орасидаги қизиган ҳаво юқорига кўтарилиб, салқин ҳаво билан тўқнашади ва унинг бир қисми шудринг сифатида картошканинг устига қайта ёғилади. Ана шундай буғланиш кучлироқ бўлган ерда картошканинг 20-30 сантиметр чуқурликдаги қатламигача намлик етиб боради. Оқибатда чириш бошланади. Бундай ҳолларда картошканинг нам етиб борган қисми ажратиб олиниб сараланади ва дарҳол реализация қилинади.

Омборлар етарли бўлмагани учун кўпгина колхоз ва совхозларда маҳаллий картошка ўраларда сақланади. Қиш ҳавоси иссиқ келган ҳозирги шароитда бундай ўралардаги картошка тез қизийди ва чирий бошлайди. Шунинг учун ўралар тез-тез кўздан кечириб турилиши лозим. Агар ўра ўпирилган ёки ёриқлар пайдо бўлганлиги аниқланса, дарҳол очиб ташланиб, имконият бўлса картошка омборларга жойлаштирилиши керак.

Пиёз ҳам қишки сақлаш пайтида катта эътибор талаб қиладиган сабзавот турларидан биридир. Одатда пиёз бошқа сабзавот турларига нисбатан барвақт омборларга қўйилади ва янги ҳосил пишиб етилгунча сақланади. Шунинг учун омборлардаги ҳаво ҳарорати бир даража иссиқ ва совуқ атрофида, нисбий намлик эса 60-70 процент бўлиши лозим. Шунинг учун пиёзни сунъий совутгич ўрнатилган махсус омборларда сақлаган маъқулдир.

Сунъий совутгич ўрнатилган омборлар етарли бўлмаганлиги сабабли кўпинча пиёз табиий шамоллатиб туриладиган турли хил омборларда сақланади. Бундай ҳолларда пиёзнинг музлашига мутлақо йўл қўймаслик керак. Агар совуқ зўраядиган бўлса, пиёз дарҳол реализация қилиниши ёки махсус омборларга жойлаштирилиб, сақланиши лозим.

Табиий шамоллатиб туриладиган ва иситиладиган омборларда пиёзни февраль ойининг охирларигача (об-ҳаво шароитига қараб) асраш мумкин. Кунлар илий бошлаши билан пиёз ҳам кўкара бошлайди. Худди шу пайтда пиёз дарҳол реализация қилиниши ёки сараланиб, музхонаси бор камераларга жойлаштирилиши керак.

Кўкламги илиқ кунларда пиёзнинг кўкариб кетишига йўл қўймаслик учун олтингугуртли ангидрид билан ишлов бериш тавсия этилади. Бу тадбир пиёз омборга қўйилган даврдан бошлаб ҳар ойда икки марта ўтказиб турилиши керак. Сақланаётган бир тонна пиёз ҳисобига 130-140 грамм олтингугуртли ангидрид сарфланади.

Пиёз, ҳатто холодильникларда ҳам узоқ муддат (саккиз-тўққиз ой) сақланганда бир қисми нобуд бўлиши мумкин. Чунки, контейнернинг ўртасидаги пиёз кўкара бошлаб, кейинчалик чиришга ўтади. Пиёзнинг нобуд бўлмаслиги учун дарҳол сараланади. Бундай ҳолат март ойида ва апрелнинг бошларида рўй бериши мумкин.

Ёз маҳсулотларини қишда яхши сақлаш учун бу соҳадаги кўрсатмаларга, мутахассисларнинг маслаҳатларига қатъий амал қилиш зарурдир.

А. РАСУЛОВ,
Ўзбекистон сабзавотчилик, полизчилик, картошкачилик илмий-тадқиқот институти ходими, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

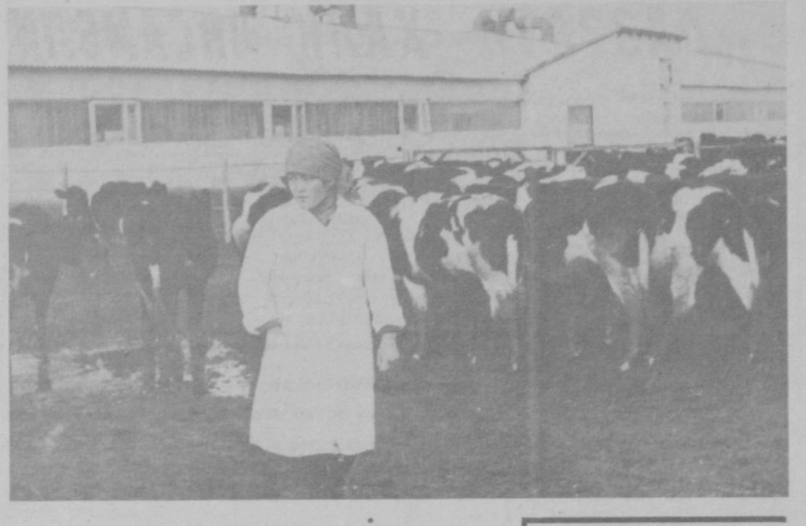

● ГУЛЗОДА Туймабоева Ғалаба районидаги Волков номли совхознинг тажрибали бузоқбоқарларидан биридир. У ҳозирги кунда 50 бош ўрнига 85 бош бузоқни сифатли парвариш қилиб, кунига 600 грамм семиришини таъминламоқда. Суратда: мусобақа пешқадами Г. Туймабоева.

А. Усмонов фотоси. (ЎзТАГ).

ОЗИҚ-ОВҚАТ ПРОГРАММАСИ — УМУМХАЛҚ ИШИ

МАТЛУБОТЧИЛАР АГРОЦЕХИ

ПИСКЕНТ район матлубот жамияти ишчи-хизматчилари ўз ёрдамчи хўжаликлари ҳақида фахр билан гапиришади. Бу бежиз эмас. Сўнгги йилларда уларнинг агроцехида диққатга сазовор ишлар амалга оширилди. Масалан, биргина 1983 йилда эл дастурхонига 350 тоннадан зиёд гўшт етказиб берилди. «Кичик ферма» ўрнида ҳозир ҳақиқий комплекс бунёдга келди. Унда 300 дан ортиқ қорамол, 8 минг бош парранда парвариш қилинмоқда.

Аслида бу ерда ёрдамчи хўжаликка анча илгари асос солинган эди. КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленумида ёрдамчи хўжаликларни ривожлантириш ҳақида алоҳида қарор қабул қилингач, бу иш янада жонланиб кетди. Қирлик ва ташландиқ ерлар ўрнида молхона, кейинчалик паррандахона бунёдга келди.

Бош зоотехник Ортиқ Матқулов бошчилик қилаётган ёрдамчи хўжалик ишчи-хизматчилари бу соҳани фойда келтирувчи тармоққа айлантириш устида тинмай изланишмоқда. Коллективнинг Қодиржон Эшбоев, Нодир Талабудинов, Камолиддин Эргашев сингари аъзолари қорамоллар ва паррандалар маҳсулдорлигини оширишда барчага намуна кўрсатиб меҳнат қилишяпти.

Қорамоллар кўпайган сайин озуқа муаммоси кўндаланг бўлди. Бош зоотехникнинг ташаббуси билан янги ерлар ўзлаштирилиб, озуқа учун маккажўхори ва беда экилди. Ўтган йили 42 гектар майдонда макка дони, 10 гектар ерда маккажўхори силоси етиштирилди. 10 гектар бедазордан мўл ва сифатли озуқа йиғиштириб олинди.

Эндиликда ёрдамчи хўжалик қошида янги боғ барпо этишга киришилди. Ҳозиргача 140 тупдан ортиқ турли мевали дарахтлар экилиб, ўстирилмоқда.

Ф. МУҲИДДИНОВ.

РЕСПУБЛИКАМИЗ БЎЙЛАБ

ИККИНЧИ ЯРИМ ЙИЛ ҲИСОБИГА

«Андижангидрострой» бошқармасига қарашли 4-автотранспорт корхонасидан В. Вильданов бошлиқ бригада ҳайдовчилари янги йилнинг иккинчи ярми ҳисобига ишлай бошладилар.

Корхонада бригада пудрати энг яхши кўрсаткичларга эришишга ёрдам берди. Коллектив иккинчи йил ана шу илғор метод асосида ишламоқда. Профессионал маҳоратни доимо ошириш, машиналарга ўз вақтида қараш ва ишнинг пировард натижаларидан моддий манфаатдорлик юкларни мижозларга ўз вақтида етказиб беришни таъминламоқда.

ДАРСЛАР ТЕПЛИЦАДА ЎТКАЗИЛАДИ

Учқўрғон районидаги 20-ўрта мактабнинг 4-синфида табиатшуносликдан навбатдаги дарс ёш ўлкашунослар район станциясидаги теплицада ўтказилди. Болалар турли ўсимликларни парвариш қилиш сирлари билан қизиқиб танишдилар.

Теплицада лимонзор ташкил этилган, бу ерда сабзавотлар ҳам етиштирилади. Ўсимликларни эса райондаги турли мактабларнинг ўқувчилари парвариш қилишади. Улар ўз кузатишларининг натижаларини махсус дафтарга ёзиб қўйишади. Булар эса кейинчалик табиатшунослик ва биология бўйича назарий билимлар учун материал бўлиб хизмат қилади.

— Бизнинг тўққизта тўгарагимизга уч юзга яқин ўқувчи қатнамоқда, деди станция директори, биолог Собиржон Мадалиев. — Боғдорчилик ва сабзавотчилик тўгараклари айниқса яхши ишламоқда.

УЙ БЕКАЛАРИГА ҚУЛАЙ

Сурхондарё областининг Сариосиё посёлкасида тикувчилик фабрикаси қурила бошланди. Фабрикани шу йилнинг охирларидаёқ фойдаланишга топшириш мўлжалланмоқда. Корхона уйга иш берадиган бир қанча цехни бирлаштиради. Кончилар шаҳри Шарғунда, Узун райони марказида ва бошқа аҳоли пунктларида шундай цехлар очилади.

ТАННАРХ КАМАЯДИ

Наманган областининг йўлларида 27 тонна юк кўтарадиган кучли «БЕЛАЗ» машиналари қатнай бошлади. «Узстройтранс» ташкилотига қарашли 2-автобаза қабул қилиб олган бундай машиналар ёрдамида қурилиш индустрияси корхоналарига карьерлардан шағал ва қум ташиш таннархини анча камайтириш мўлжалланмоқда. Автомобиль хўжалигининг энг тажрибали шофёрларига мана шу янги маркадаги машиналарни бошқариш топширилди.

ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН САБЗАВОТ МАГАЗИНЛАРИ

Каттақўрғон шаҳрида ихтисослаштирилган сабзавот магазини очилди. Шаҳар савдо ташкилоти ходимлари магазин пештахталарида ҳамиша маҳсулотлар мўл-кўл бўлиши тўғрисида қайғурдилар. Омборларда картошка, пиёз, лавлаги, тузланган карам ва бошқа турли маҳсулотлар қишга ғамлаб қўйилган. Шаҳар яқинидаги «Москва» совхози билан тузилган шартномага мувофиқ магазинга ҳар куни парниклардан помидор ва бодринг келтирилмоқда. Бу йил шаҳарда яна бир қанча ихтисослаштирилган сабзавот дўконлари очилади.

(ЎзТАГ).

КАРТАЛАР УНУМЛИ БЎЛАДИ

КОММУНИСТИК районидаги Свердлов номли колхоз деҳқонлари ўн биринчи беш йилликнинг марказий йилида пахтадан баракали хирмон уйдилар. Улар 1395 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 36 центнердан пахта йиғиштириб олиб, она-Ватанга 4970 тоннадан зиёд «оқ олтин» топширдилар. Бу планда белгиланганидан 300 тонна кўпдир.

Қўлга киритилган муваффақиятларни янада мустаҳкамлаш ниятида меҳнат қилаётган хўжалик деҳқонлари 1984 йил ҳосилига мустаҳкам замин ҳозирлашмоқда. Барча экин майдонлари сифатли шудгорланди. Айни кунларда ерларни текислаш, ўғитлаш ишлари ўтказилмоқда.

Хўжаликнинг Тоғай Мирзабоев, Довул Тошканбоев, Комил Қўлдошев сингари тажрибали пахтакорлар бошчилик қилаётган бригадаларда қишки тадбирлар айниқса сифатли амалга оширилмоқда.

— Биз биринчи навбатда кам унумли карталар ҳосилдорлигини ошириш устида иш олиб бораяпмиз, — дейди колхоз партия ташкилотининг секретари Мирза Саидазимов, — бу ерларга қўшимча ўғитлар солинмоқда. Шунингдек, кўп йиллик бегона ўт илдизлари териб олинмоқда.

Ҳозиргача хўжаликдаги 200 гектар кам ҳосилли ернинг ҳар гектарига 25 тоннадан маҳаллий ўғит солинди. Деярли барча ички суғориш тармоқлари тозалаб қўйилди. Хўжалик марказий устахонасида ҳам иш қизғин. Механизаторлар техника воситаларини биринчи февралгача ишга шай қилиб қўйиш учун ўзаро мусобақалашиб меҳнат қилишяпти.

Қишки тадбирлар комплексини тўла бажаришда хўжаликнинг Абдулла Аблашимов, Усмонали Қуттибоев, Любовь Куроедова, Лариса Ким сингари механик-ҳайдовчилари жонбозлик кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар.

Хўжалик пахтакорлари ўн биринчи беш йилликнинг тўртинчи йилида «оқ олтин»дан баракали хирмон уйиш учун бутун ички резерв ва имкониятларни ишга солмоқдалар.

З. ТОЖИБОЕВ.

ХАЛҚАРО АҲВОЛ

ЖАҲОН КАСАБА СОЮЗЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИНИНГ БАЁНОТИ

ПРАГА. Исроил авиацияси Ливаннинг Балбек шаҳрини ваҳшийларча бомбардимон қилганлиги натижасида юздан ортиқ тинч аҳоли ҳалок бўлди. Бу эса Рейган маъмурияти қўллаб-қувватлаётган сионизм жиноий сиёсатининг яна бир кўринишидир, деб таъкидланади Жаҳон Касаба союзлари Федерациясининг бу ерда тарқатилган баёнотида. Аммо Америка — Исроил битимларининг бевосита оқибати бўлган бу оммавий қирғин Ливан халқининг ўз мамлакати озодлиги ва мустақиллигини қаттиқ туриб ҳимоя қилиш йўлидаги азму қарорини бука олмайди.

Жаҳон Касаба союзлари Федерацияси бутун дунё меҳнаткашларини Исроил сионизми ва Америка империализмининг олиб бораётган агрессив сиёсатини қоралашга, Ливан халқининг кураши билан бирдамликни кучайтириш ва кенгайтиришга ҳамда Исроил босқинчи қўшинларининг Ливан территориясидан дарҳол ва сўзсиз олиб кетилишини талаб қилишга чақиради.

(ТАСС).

ОММАВИЙ НАМОЙИШЛАРГА ТАЙЁРГАРЛИК

БОНН. НАТОнинг ҳарбий тайёргарлигига қарши 30 январга мўлжалланган оммавий норозилик намойишларига тайёрлик ГФРда «Ракеталарга қарши, тинчлик ва демократия учун!» деган шиор остида олиб борилмоқда. Шу кунда Ғарбий Германиянинг кўпгина шаҳарларида митинглар, намойишлар, машъал кўтариб юришлар ўтказилади.

Тинчлик тарафдорлари бирлашмалари бу намойишлар Американинг биринчи зарба беришга мўлжалланган ядро қуролларини ГФР территориясида жойлаштиришга қарши курашнинг биринчи босқичи бошланганлигини билдириши кераклигига даъват қилдилар.

(ТАСС).

НИГЕРИЯДАГИ АҲВОЛГА ДОИР

ЛАГОС., (ТАСС мухбири **В. Крюков** хабар қилади) Нигериянинг янги раҳбарлари ташқи сиёсат соҳасида Африка проблемаларига, жумладан қитъада мустамлакачиликни узил-кесил тугатиш масалаларига асосий эътиборни қаратадилар, деди бу ерда бўлиб ўтган матбуот конференциясида мамлакат олий ҳарбий кенгашининг раиси Муҳаммаду Бухари. Нигерия ўз озодлиги учун курашаётган халқларга ва «фронт бўйи» давлатларига мадад беришга, Чад ва Ғарбий Саҳрои Кабир муаммоларини ҳал этишга Африка Бирлиги Ташкилотига кўмаклашишга азму қарор берган.

М. Бухари ҳукумат ўз зиммасига қабул қилган икки томонлама ва кўп томонлама халқаро мажбуриятларга риоя этишга, дўст мамлакатлар билан ўзаро ҳурматга, тенгликка ва ички ишларга аралашмасликка асосланган муносабатларни ривожлантиришга тайёр эканлигини ўқтириб ўтди.

Ички сиёсат соҳасида мамлакатнинг четдан мол олишга қаратилган йўлига барҳам бериш ва ўз ресурсларига таянадиган мустақил экономикани вужудга келтиришга эришиш мақсади қўйилган, деди М. Бухари. Бизнинг ҳаракатларимиз барча нигерияликларнинг турмушини яхшилаш манфаатларини кўзлаб одам ресурслари ва моддий ресурслардан самарали фойдаланиш йўли билан экономикани қайта тиклашга қаратилади. Авалги маъмурият тўрт йил мобайнида ҳукмронлик қилган даврда кризисли аҳволни тугатиш учун зарур чораларни кўрмади, деди у. Фирибгарлик, порахўрлик, контрабанда, қуролли бандитизм жамият ҳаётининг одатдаги ҳодисаларига айланиб қолди. Ҳукумат харажатларида тегишли тартиб йўқ эди. Ўтган йили мамлакатнинг ташқи қарзи 7,7 миллиард найрага етди.

М. Бухари янги раҳбарлар барча асосий ҳуқуқ ва эркинликларни, қонунчилик ва тартибни таъминлаш учун бутун кучларини сарфлайдилар, деб Нигерия халқини ишонтирди.

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). АҚШда Нигерияга қарши Вашингтон расмий доираларининг кўрсатмаси билан бошланган иғвогарлик кампанияси тобора авж олмоқда. «Нью-Йорк таймс» газетаси Африкадаги шу мамлакатнинг янги маъмурларига ҳуружлар қилиб, уларни «ошкора диктаторлик режими ўрнатдилар» деб асоссиз айблади.

Сиёсий кузатувчиларнинг қайд этишларича, айни Америка корпорациялари ва Ғарбдаги бошқа корпорациялар Нигерия аҳолиси кенг оммасининг ҳуқуқлари ҳамда қадр-қиммати камситилишига имконият яратдилар, Нигериянинг табиий бойликларини талаш осон бўлиши учун одамларни сотиб олиш ва порахўрликни авж олдирдилар.

АГРЕССИЯГА ЧЕК ҚЎЙИЛСИН

АДДИС-АБЕБА. (ТАСС). Социалистик Эфиопия ҳукумати ирқчи ЖАРнинг Анголага қарши агрессиясига дарҳол чек қўйилишини ва Жанубий Африка қўшинлари АХР территориясидан сўзсиз чиқариб юборилишини талаб қилди. Эфиопия ташқи ишлар министрлигининг бу ерда эълон қилинган баёнотида таъкидланадики, Ғарб давлатларининг мададидан фойдаланаётган Претория режими давлатлар ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг асосий принципларини қўпол равишда поймол этмоқда.

Жанубий Африка ҳарбийларининг Анголага қарши қилган ҳеч бир асоссиз агрессиясидан юз минглаб аҳоли ҳалок бўлди, бу агрессия Африка жанубидагина эмас, шу билан бирга бутун дунёда тинчлик ва хавфсизликка жиддий таҳдид солади. Ҳужжатда Ер юзидаги барча тинчликсевар кучлар Ангола суверенитети ва территориал бутунлигини ҳимоя қилиш учун қаҳрамон Ангола халқи курашига ҳар томонлама мадад беришга даъват этилади.

(ТАСС).

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

● БУХАРЕСТ. Руминиянинг Тимишоара шаҳридаги «Электромотор» заводининг конвейеридан бу йил СССР ташқи савдо ташкилотларининг буюртмаси билан тайёрланган электромоторларнинг дастлабки туркуми чиқарилди. Завод маркаси бошқа бир қанча социалистик мамлакатларда ҳам яхши маълум.

Бугунги кунда «Электромотор» заводи республиканинг фойдаланиш ва техник параметрлари ғоят юксак бўлган турли электромоторлар ишлаб чиқарадиган энг катта корхонасидир. Бундай моторларни асосан Совет Иттифоқи харид қилмоқда.

● МАНАГУА. Америка маъмуриятининг авантюрачиликдан иборат милитаристик сиёсати бутун дунёда тинчликни хавф остига қўйди, деди Куба Компартияси Марказий Комитети аъзолигига кандидат, республика ташқи ишлар министрининг ўринбосари Рекардо Аларкон. АҚШ, деб таъкидлади у, Куба революциясининг 25 йиллиги муносабати билан Никарагуа пойтахтида ўтказилган тантанали йиғилишда сўзга чиқиб, Лотин Америкаси халқларининг озодлик ва мустақиллик учун олиб бораётган курашини бўғиб ташлашга уринмоқда. АҚШ Гренадани босиб олиб, Никарагуа ва Сальвадор халқларига дағдаға қилмоқда, қонли ҳарбий диктатураларни қўллаб-қувватламоқда.

● ДЕҲЛИ. Ранчи шаҳри (Бихар штати)да Ҳиндистон илмий доираларининг энг катта йиллик анжумани — Ҳиндистон илмий конгрессининг 71-сессияси ядро ҳалокатининг олдини олиш учун курашда олимлар иштирокини янада активлаштириш шиори остида ўтмоқда. Сессия делегатлари Қўшма Штатларнинг қуролланиш пойгасини авж олдиришга қаратилган хатти-ҳаракатларини қатъиян қораламоқдалар, Вашингтон тарғиб қилаётган чекланган «ядро уруши» назариясини рад этмоқдалар.

Сессияда таниқли ҳинд атомшунос физиги профессор Г. К. Менон ядро уруши мамлакатлар бевосита унда қатнашиши ёки қатнашмаслигидан қатъий назар уларнинг ҳаммасини қамраб олади, деди. Юз миллионлаб кишилар ҳалок бўлади. Атмосфера радиоактив чангдан заҳарланиб, иқлимнинг ўзгаришига олиб келади. Ер юзида ҳаёт бўлмайди.

(ТАСС).

БАНДИТЛАРГА ҚАРШИ

ЛУАНДА. Ангола озодлик халқ қуролли кучлари Жанубий Африка ирқчилари ўзлари босиб олган Намибия территориясидан яширинча юбораётган Унита террорчи гуруҳларига қарши бир қанча муваффақиятли операция ўтказдилар. Ангола миллий радиосининг хабар беришича, халқ қуролли кучлари қисмлари Жанубий Куанза вилоятида бандитларнинг учта лагерини яксон қилдилар. Маҳаллий аҳоли ёрдамида ўтказилган шу операция давомида қотиллардан 35 киши ўлдирилди, кўп миқдорда қурол-яроғ ва ҳарбий анжомлар қўлга туширилди.

Ангола халқи, деб уқтириб ўтади радио, шу қийин кунларда ўзининг революцион авангарди — МПЛА — меҳнат партияси теварагига янада мустаҳкамроқ жипслашмоқда. Халқ мамлакатни империализм ва ирқчилик ҳуружларидан ҳимоя қилишга қатъий қарор берган.

(ТАСС).

● Пиночетнинг фашист хунтаси бу режимга қарши чиқаётганларга нисбатан қувғинни кучайтирмоқда. Сантьягода ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларида кенг халқ оммасининг чиқишлари давом этяпти. Уларнинг қатнашчилари диктаторнинг дарҳол истеъфога чиқишини, террорчиликни тўхтатишни, мамлакатдаги оммавий ишсизликни қисқартириш бўйича шошилинч чоралар кўрилишини талаб қилмоқдалар. Суратда: Сантьягода ҳукуматга қарши ўтказилган намойиш қатнашчиларидан бирининг қамоққа олиниш пайти.

АП—ТАСС телефотоси.

«ЛАЗЗАТ» — ХАЛҚ АНСАМБЛИ

Янгийўлдаги «Лаззат» қандолат ишлаб чиқариш бирлашмасининг маъмурияти Янги йилнинг биринчи кунида бадиий ҳаваскорларни яна бир қувончли воқеа билан табриклади. «Лаззат» вокал чолғу ансамблига халқ ансамбли деган юксак ном берилди. Ҳаваскор санъаткорлар совет ватанпарварлик қўшиқлари тарғиботида фаол иштирок этганликлари ҳамда юксак ижрочилик маҳорати учун ВЦСПС, СССР Маданият министрлиги ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотландилар.

Ўтган йили ансамбль қатнашчилари Тюмень нефтчилари, Иваново области тўқимачилари ҳузурида бўлиб, ўз санъатларини намойиш қилдилар. Шунингдек, пахта йиғим-терими мавсумида райондаги «Партия XXI съезди», Ленин номли, Калинин номли колхозларнинг дала шийпонларида 40 дан ортиқ концерт қўйиб бердилар. Қўшиқ шинавандаларига ансамблнинг бадиий раҳбари Борис Добрушкин, хонандалар Шамил Алишев, Мирза Раимжонов, Бахтиёр Соипов ва бошқаларнинг чиқишлари, айниқса, манзур бўлди.

Айни кунларда Тошкент область Ленин комсомоли мукофотининг лауреати «Лаззат» халқ ансамбли Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигига ҳамда фашистлар Германияси устидан қозонилган буюк ғалабанинг 40 йиллигига бағишлаб махсус программа тайёрламоқда.

Р. АБДУҚАЮМОВА.

РОЗА КАМОЛИДДИНОВА Оққўрғон район алоқа бўлимида ўн уч йилдан бери телефонистка бўлиб ишламоқда. Ўз касбини пухта эгаллаган моҳир алоқачи мижозларига сифатли хизмат кўрсатмоқда.

Х. Аввалов фотоси.

НОМИГА МУНОСИБ

Унинг қўлида сайқал топган ҳар бир санъат асарида Ўзбекистоннинг ранго-ранг табиати, жозибаси мужассам. Тошкентнинг музейлари, маъмурий бинолари, маданият муассасаларини безаб турган бадиий панноЛар — рассом Аҳат Алиевнинг юксак маҳоратидан дарак беради.

Яқинда ижодкор Ўзбекистон ССР халқ рассоми, профессор Чингиз Ахмаров, республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби Аҳмад Шаймуродов билан ҳамкорликда Тошкент метрополитенининг Алишер Навоий станциясини безаш ишларини тугатди.

Алишер Навоий асарлари асосида ишланган 14 бадиий полотнода шоир орзу-ўйлари, асар қаҳрамонларининг қиёфаси аниқ лирик тасвирланган. Бадиий совет бу вазифа муваффақият билан бажарилганини алоҳида таъкидлади. Станция номига муносиб кўринишда бўлади.

О. АПУХТИН.

ҲАССОС ШОИРА ҚИСМАТИ

ЎТМИШДА яшаб ижод этган шоир, олим ва алломалар ҳақидаги бадиий асарлар замондошларимизни руҳан бойитибгина қолмай, балки ҳозирги ҳаётий проблемалар ҳақида ҳам мушоҳада юритишга ундайди. Дарҳақиқат, Алишер Навоий, Абу Али ибн Сино, Беруний, Бобур, Нодирабегимлар ҳақида зўр ҳаяжон билан сўзловчи тарихий драмалар замонамизга ҳамоҳанг асарлардир. Ўзбекистон ССР халқ шоири Уйғун қаламига мансуб «Зебуннисо» тарихий драмасининг афзаллик томони ҳам айнан мана шунда.

Маълум бир давр ва тарихий шахс ҳаёти билан боғлиқ бадиий асар яратиш жуда катта масъулиятни талаб этади. Драматург тарихга мурожаат қиларкан, ундан энг асосий фактларни танлаб олиб, Зебуннисо каби шоира, олима ва оқила аёлларнинг аянчли тақдирига сабаб бўлган ижтимоий зиддиятларни очиб беришга интилади. Адиб Зебуннисони қуршаб олган муҳит, унинг шахсига тааллуқли индивидуал белгиларни ўрганиб асар яратишга киришар экан, воқеаларни узлуксиз равишда асосий қаҳрамон атрофига уюштиради.

Бу саҳна асари Бобурийлар сулоласининг таназзулга юз тутиши жараёнида Бобур дувараси — ҳассос шоира Зебуннисо қисматини акс эттиради. Режиссёр спектаклда томошабин диққатини муайян ғоя ва образларга жалб этиш мақсадида пьесадаги баъзи кўриниш ва саҳналарнинг ўринларини алмаштирган, уларни ихчамлаштирган. Актёрлар шеърий йўл билан ёзилган драманинг ширали ва равон тилини пухта ўзлаштириш борасида ҳам маълум иш олиб борганлар. Драма шартли-мажозий формада талқин қилинган. Бунда рассом Г. Бримнинг ҳам хизмати катта.

Зебуннисо жуда оғир даврда яшади ва ижод этди. Унинг нафис қалби, ўткир ақли, ёниқ юраги, хиёнаткорларга қарши тура оладиган иродаси давр зиддиятларини илғаб олишга, халқ изтиробини ўзиникидек қабул қилишга олиб келди. Режиссёр Б. Йўлдошев Зебуннисо образи орқали давр қарама-қаршиликларининг шоир қисматидаги аксини кўрсатишни ният қилар экан, бутун диққат-эътиборини марказий қаҳрамонга қаратади, ҳар бир персонаж билан бўлган мулоқотда Зебуннисо характерининг қирралари очила боради.

Чўрилик тимсоли бўлмиш чачвонnусха дарпарда аста-секин кўтарилади. Юлдузли тун қўйнидан шоира Зебуннисо-бегим — Сайёра Юнусова кўринади. У ўз ғазалларидан ўқийди ва аста-секин саҳна олдига келади. Унинг юзида аллақандай ташвиш, дард-алам. Шу дамдан бошлаб истеъдодли актриса томошабинни ўзига қаратиб олади. Ижрочи мана шу ички драматизмни спектаклнинг охиригача сақлашга ҳаракат қилган. Зебуннисо — С. Юнусова шунчаки шоира, вафодор ёргина эмас, балки халқни, турли эл-элатларнинг диний эътиқодидан қатъий назар аҳил ва тотув яшашини ўйлаган улуғвор инсон сифатида гавдаланади.

Зебуннисо — С. Юнусова севган йигити — шоир Розий (С. Умаров) билан учрашар экан, биз бу қиз соф ва катта муҳаббат соҳибаси эканини сезамиз. Бироқ уларнинг чеҳраларида висол шодлигидан кўра кўпроқ ташвиш намоён. Негаки, бири — шоҳ қизи бўлса, бири — фуқаро орасидан чиққан шоир. Иккиси ҳам қўшилолмаслигини юракдан ҳис этади. Зебуннисо — С. Юнусованинг қатъиятли юзи, ҳаракатлари ва сўзлари тақдир уни қай кўйга солмасин севгисига содиқ қолишидан дарак бериб туради. Ижрода мана шунга урғу берилган. Спектаклда Зебуннисонинг шахсий ва ижтимоий ҳаёти бир бутун ҳолда кўрсатилади. Аниқроғи, унинг муҳаббати саройдаги фитна-фужур ва бошқа давр зиддиятлари билан боғлиқ ҳолда ёритилади.

«ЗЕБУННИСО» ДРАМАСИ — ҲАМЗА НОМИДАГИ ТЕАТР САҲНАСИДА

Шоҳнинг келишини ҳамма мунтазирлик билан кутмоқда. Дарғазаб ҳолда Аврангзеб (П. Саидқосимов) кириб келади. У бир четда қўл қовуштириб турган Амирхондан (Р. Авазов) мамлакатдаги аҳволни суриштира бошлайди. Уддабурон вазир пайтдан фойдаланиб шоҳни ғайридинларга қарши қўйишга ҳаракат қилади. Суҳбатни ички бир безовталик билан тинглаб турган Зебуннисо — С. Юнусова дадил ва очиқдан-очиқ шоҳни эгри йўлга бошламоқчи бўлган Амирхон ва муллаларга қарши сўзлайди.

Шу саҳнадан эътиборан Зебуннисо билан шоҳ Аврангзеб ўртасида кескин зиддият пайдо бўлиб, улар атрофида икки гуруҳ вужудга келади. Шаҳзода Акбар (Т. Мўминов), унинг дўсти Рожа Рам (Э. Комилов), Муҳаммад Саид (Р. Дўстматов), шаҳзода Муродбахш (Қ. Саъдуллаев) ташкил этган гуруҳ замонанинг илғор фикрли кишилари бўлиб, улар турли динга мансуб Ҳиндистон халқлари билан аввалгидек тинч-тотув яшаш тарафдорларидир. Амирхон (Р. Авазов), шайхулислом Муён Бузрук (Т. Хонтўраев) ва бошқа мутаассиблар ғайридинларни талаб, уларнинг неча асрлардан бери авлоддан-авлодга ўтиб келаётган эҳромларини бузиб, мамлакатни хонавайрон қилаётган ва объектив равишда Англия истилосига замин тайёрлаётган хоину олчоқлар иккинчи гуруҳни ташкил этади. Улар ўртасида гоҳ ошкора, гоҳ пинҳона кураш кучайиб боради.

Зебуннисо образидаги социал тема бутун спектакль бўйлаб ўтади. Унинг муҳаббати ва шахсий кечинмалари ҳам шу мавзуга ҳамоҳанг ҳолда берилади. Шоир Розийни ўзи ўлдириб, тағин сохта йиғи қилиб Зебуннисо олдига Аврангзеб (П. Саидқосимов) кириб келади. Ўз оғаларини ҳийла-найранг билан ўлдириб, касалманд отасини зиндонбанд қилиб тахтга ўтирган, бироқ ҳаловатини йўқотган, иродасиз шоҳ Аврангзеб — П. Саидқосимов ўзича қизини севади, аммо золимлиги ва калтафаҳмлиги туфайли уни бир умрга бахтсиз қилиб қўяди.

Зебуннисо атрофини ўраб олган тилёғлама муллалар, айғоқчилар, туллак Амирхондан ташқари, уни ўзига яқин тутган одамлар ҳам бор эди. Улардан бири — Э. Комилов гавдалантирган довюрак, садоқатли, муҳаббат ва гўзалликнинг қадрига етадиган Рожа Рамдир. Ижобий образларнинг гарчи етарли драматик юки бўлмаса-да, спектаклда актёрлар талқинида уларнинг ҳар бири ўз ўрнига эга ҳамда замон зиддиятларини очишга ёрдам беради. Вазмин шаҳзода Акбар (Т. Мўминов) ўз отасига қарши бош кўтаришга мажбур бўлади. Актёр Қ. Саъдуллаев шаҳзода Муродбахш образини яратар экан, уни виждони қийналган, акасининг тадбирларига қарши чиқиб ҳалок бўлган тахт вориси образини кўрсатган. Зебуннисонинг устози ва маслакдоши, тўғри сўзлиги учун саройдан қувилган шоир Муҳаммад Саид образи эса актёр Р. Дўстматов томонидан ифодали гавдалантирилган. Шунингдек, Ё. Аҳмедов талқинидаги Шоҳ Жаҳон образи ҳам муваффақиятли чиққан.

Томошабинлар спектаклнинг сўнгги саҳнасида изтироблардан сочларига оқ оралаган, ёшлик йилларини тошқалъада асира сифатида ўтказган, бироқ ҳамон қалбдан халқи билан бирга, ҳақиқат учун курашувчи, иродали, шеърият, мусиқа, илм-фанда таскин топувчи Зебуннисо — С. Юнусовани кўрадилар. «Зебуннисо» драмаси энг аввало ана шу бош қаҳрамоннинг яхлит образи билан қимматлидир. Тўғри, ижрода баъзан ҳис-ҳаяжон ўрнини декламация эгаллайди, бироқ актриса образ руҳиятига кира борган сари ҳис-туйғуларни кучайтириб боради.

Жаҳонда тинчлик учун кураш олиб борилаётган ҳозирги мураккаб бир даврда зулм-истибдод, қирғинбарот урушлар билан тўлиб-тошган ўтмишни қораловчи «Зебуннисо» тарихий драмаси замонавий жаранглайди. Отахон театримиз саҳнаси яна бир яхши асар билан бойиди, десак янглишмаган бўламиз.

Сарвиноз ҚОДИРОВА, театршунос.

ҚИЛМИШ — ҚИДИРМИШ

«ЧАП ЧЎНТАК» ҚАППАЙГАНДА

У «Ташпишеремстроймонтаж» бошқармаси омбор мудирлигини қабул қилиб олди-ю, кўп ўтмай чор атрофга шундай овоза тарқалди: «Ким қурилиш материали тополмаса Абдураҳим Суннатовнинг олдига бораверсин!» Овозада жон бор экан, кўпчиликнинг иши шу омборда қинғир йўл билан битаверди. Уйғур кўчасида турувчи М. Тўлаганова анчагина тахта, шиферни ажратиб олди-да, 100 сўм пулни Абдураҳим Суннатовнинг «чап чўнтаги»га солиб кетди. Сўнг бу чўнтакни бошқалар ҳам қаппайтираверишди.

Кунларнинг бирида омбор мудири Р. Мустақимовга 40 дона шиферни пуллаб турган вақтда милиция ходимлари томонидан қўлга олинди.

Жиноий иш содир бўлгач омборда ҳисоб-китоб ишлари олиб борилди ва 4 минг сўмдан ортиқ камомат аниқланди.

Яқинда Акмал Икромов район халқ суди А. Суннатовнинг жиноий ишини кўриб чиқди ва олти йилга озодликдан маҳрум этди. Унинг мол-мулки мусодара қилинди.

Ҳа, эл мулкини талаган кимсаларнинг тақдири шундай бўлади. Текинхўрнинг қисмати шу!

Қ. МИРЗАЖОНОВ,
Акмал Икромов район ички ишлар бўлими ОБХСС бошлиғи, милиция катта лейтенанти.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

М. Қориёқубов номидаги ўзбек Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

11, 12 январь соат 19.30 да

«ГЎЗАЛ»
АНСАМБЛИНИНГ КОНЦЕРТИ
ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Олмахон ҲАЙИТОВА, Отамурод БЕКЖОНОВ

Тошкент область Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Олимжон ОРИФЖОНОВ

Солистлар: Бахтиёр ТЎЛАГАНОВ, Муножот ЙЎЛЧИЕВА, Салоҳиддин ЛУТФУЛЛАЕВ, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Доно ШОРАҲМЕДОВА, Аҳмаджон ШАРИПОВ, Жамила ЙЎЛДОШЕВА, Робия ОЛИМЖОНОВА.

Сатира, юмор ва интермедия ижрочиси — Абдуфаттоҳ САИДОВ.

Ўзбек халқ чолғу асбоблари ансамбли.

Программани Отамурод БЕКЖОНОВ олиб боради.

«ГЎЗАЛ» ансамблининг бадиий раҳбари Олмахон ҲАЙИТОВА.

Музика раҳбари — Шавкат МИРЗАЕВ.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИДА

ҚУЙИДАГИ

БУЮРТМА ФИЛЬМЛАРИ МАВЖУД

Янги жойга кўчиш—гарнитур билан.
Бройлерлар саноат ишлаб чиқариши.
Сув транспорти Граждан мудофааси манфаатлари йўлида.
Маҳсулот сифатини бошқариш комплекс системаси (МПШО «Сокол»).
Приборсозликда ишлаш.
Дизайн — ютуқлар ва келгуси режалар.
Металл конструкциялар ва гидромеханик қурилмаларни монтаж қилиш.
Чизмачилик —конструкторлик ишларини автоматлаштириш.
Мастер П. Кожевниковнинг чуқур пармалаш бригадаси илғор тажрибаси.
Хавфсизлик наряди.
Табиий офатларга қарши кураш бўйича Граждан мудофааси кучлари.
Йўлдаги эгри-бугрилик
Сальмонеллезлар профилактикаси.
СССР Қурилиш министрлигининг янги техникаси.
«Главмурманстрой»да меҳнатни муҳофаза қилиш илғор тажрибаси.
Монолит бетондан ишланган темир-бетон конструкцияларнинг комплекс механизацияси.
Кривой Рог уй қуриш комбинатида оралиқ поток бригада пудрати.
Қарағанда металлургия комбинатида тунука цехи қурилишида оралиқ поток бригада пудратининг ташкил этилиши.
Велосипед ва кўча.
Нитрофоска ишлаб чиқариш.
Қизил крест ва ёшлар.
Молларни йил давомида бир типда боқишни ташкил этиш.
Учиш ва қўниш методикаси.
Ячейка—бетон массивини шакллантиришга мўлжалланган конвейер линияси.
Трансформаторларни монтаж қилишда хавфсизлик чоралари.
Автомобиль йўлларининг замонавий тузилиши.
Фан оловга қарши.
Меҳрибон сеҳргар.
Эҳтиёт бўлинг! Алоқа кабели.
Почта хизматидан фойдаланинг.
Шаҳарлараро автомат алоқасидан фойдаланинг.
Мактаб дарсликлари бепул.
Граждан мудофааси бўйича куч ва аҳолини тайёрлаш.
Оқилона ҳимоя режимлари ҳақида.
Биз «Арсенал»данмиз.
Қаттиқ жисмнинг оддий ҳаракатлари.
Электроника ва светофор.
АПУ-265 чанг ютиш агрегати.
Ғовак гидроциклон насос қурилмалари.
Суперпластификаторлар — бетонга янги қўшилмалар.
Нефтни қайта ишлашда оқар сувларни қайтариш.
Радиациядан ҳимояланиш режимлари ҳақида.
Қишлоқ хўжалик техникасига занга қарши муҳофаза.
Инсон ўт билан курашда.
Аэрофлотга — 60 йил.
Илмий-техника революцияси ва меҳнат гигиенаси.
Микроскопия.
Малакали қишлоқ кадрларини тайёрлаш ва улар малакасини ошириш.
Қурилишда асбестоцемент экструзион конструкциялар.
Қишлоқ қурилиш ва уйсозлик комбинатлари.
Цемент ҳақида сўз.
Прессланган шаклда хашак тайёрлаш.
Аналитик контролнинг янги хроматографик методикаси.
ХВН-1,8 пахта териш машинаси.
Чуқур пармалаш бўйича Б. Ботиров бригадасининг илғор тажрибаси.
Геология-қидирув ишларининг радиогеодезик таъминоти.
Вишка қурилишининг бригада пудрати.
Электростанциялар ёқилғи-транспорт цехларига хавфсиз хизмат кўрсатиш.
Маҳсулотлар сифати ва ресурслардан самарали фойдаланишни бошқариш.
Пестицидлар.
Т-70 С тракторы.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 10/I да **Спартак** (12.00), **Флория Тоска** (19.30, мактаб ўқувчиларининг каникул кунларидаги барча кундузги спектакллар учун билетлар сотилган).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 10/I да **Келинлар қўзғолони**, 11/I да **Парвона**, 12/I да **Абу Али ибн Сино.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 11/I да **Гулсара**, 12/I да **Тошкентликлар.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«ЦИРКДА АРЧА» Катта Янги йил томошалари** (10,00, 12,30, 15.00, 18.00).

Янгийўл шаҳар нон заводи коллективи, партия ва касаба союз ташкилотлари завод директори **Сафи БАРАКАЕВнинг** вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига ва қариндошларига чуқур таъзия изҳор этадилар.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

ОЛИМПИАДАЧИЛАР ОРАМИЗДА

ҒАЛАБАДАН БОШЛАНСА БАС...

Ҳаво лайнери Тошкент аэропортидан Ватанимиз пойтахти сари кўтарилди. Кўп сонли йўловчилар орасидан бир гуруҳ спортчиларни ажратиб олиш қийин эмасди. Улар динамочи-самбочилар. Жамият Марказий Советининг биринчилигида республикамиз спорт шарафини ҳимоя қилиш учун йўлга отланганлар сафида область «Динамо» жамиятининг инструктори, ёш истеъдодли спортчи Абубакир Жуманов ҳам бор. У ўриндиқ суянчиғига бошини қўйганча алланарсаларни сарҳисоб қилаётир. Ҳаёллари эришилган ютуқлар-у қўлга киритажак марраларида...

Оржоникидзе районидаги Арғин қишлоғида туғилиб ўсган Абубакир спортга жуда эрта меҳр қўйди. Ўн тўрт ёшлигидаёқ республика мусобақасида қатнашиб, совриндор бўлди. Мана беш йилдирки, ўсмирлар ва ёшлар ўртасидаги катта беллашувлар унинг иштирокисиз ўтмайди.

Самбочи Абубакир Жуманов 1982 йилда ўсмирлар ўртасида мамлакат чемпиони бўлди. Шу йили Франция пойтахти Париж шаҳрида ўтказилган жаҳон чемпионатида ўзбек полвонининг елкасини ерга теккизадиган курашчи топилмади: ўсмирлар ўртасида жаҳон чемпиони деб эълон қилинди.

— Афсуски, ўтган йилги натижалар ҳақида фахрланиб гапира олмаймиз, — дейди чемпионнинг тренери Абдуҳалил Абдувалиев. — Йил бошида ўтказилган машғулотларнинг бирида Абубакирнинг ўнг қўли билагидан синиб қолди...

Наҳотки, ёш йигитнинг спортдаги тақдири шу билан тугаган бўлса?! Ўша кезлар самбочи хаёлини ана шу фикр бутунлай қамраб олган эди. Лекин кўп ўтмай иккиланишлар орқада қолди: Абубакир устози раҳбарлигида машғулотларни давом эттириб, аста-секин билаги кучга тўла борди.

Йил охирига бориб, ўн тўққиз ёшли спортчи республика мусобақасида қатнашиб, совриндор бўлди. Мана энди ёшлар ўртасидаги Бутуниттифоқ мусобақасида...

Биз А. Жумановни навбатдаги сафарга кузатар эканмиз, келгуси режалари билан қизиқдик:

— Яқин кунларда гиламга чиқаман. Биринчи беллашувни ғалаба билан бошлай олсам бўлгани. Кейинги ғалабаларга кўзим етади. Чунки бир йил мобайнида ўз вазнимни сақлаб қолдим. 62 килограммлик самбочиларнинг аксариятини яхши биламан, — дейди А. Жуманов.

Абубакирнинг орзулари жуда катта. У февраль ойида бўладиган ёшлар ўртасидаги мамлакат чемпионатида ҳам совриндор бўлишни режаламоқда. Сўнгра эса навбатдаги босқич мусобақалари. Ҳамшаҳримиз — жаҳон халқларининг Олимпиада ўйинларини ҳам кўзламоқда.

Р. ШЕРАЛИЕВ.

КУБОК СССР

ЧИМЁНДА КАТТА БАЙРАМ

Ўтган шанба куни Чимён туристик комплексида катта байрам бошланди. Бу ерда дам олаётган туристлар, кўп сонли тоғ чанғи спорти мухлислари қизғин баҳсларнинг гувоҳи бўлдилар. СССР кубогининг бешинчи босқичи мусобақалари тантанали равишда очилди. Бу мусобақалар яна бир неча кундан кейин Сараевода бўладиган жаҳон халқларининг қишки Олимпиада ўйинлари олдидан ўзига хос кўрик вазифасини ўтамоқда.

Кубок баҳсларини аёллар бошлаб беришди. Махсус слалом бўйича «Спартак» кўнгилли спорт жамияти Марказий Советининг аъзолари ленинградлик Ольга Логинова ва камчаткалик Лариса Фомичевалар юксак маҳорат кўрсатиб, ўз командаларига муҳим очколар олиб беришди. Бу икки қизнинг номи республикамиз спорт мухлисларига яхши таниш. Улар ўтган йили Чимёнда ўтказилган «Дўстлик» халқаро турнирининг ғолиби бўлган эдилар.

Ғолибларни табриклаб, уларни суҳбатга жалб қиламиз:

— Чанғи йўли жуда мураккаб, — дейишади улар. — Ундан муваффақиятли ўтиш учун катта тайёргарлик ва маҳорат керак бўлади. Биз мамлакатимиздаги кўпгина тоғ чанғи спорт базаларида бўлганмиз. Лекин Чимён бизга жуда ҳам ёқади. Уни ҳеч иккиланмасдан мамлакатимиздаги энг яхши спорт базаларидан бири деб аташ мумкин.

Эркакларнинг махсус слалом баҳси ҳам қизғин курашларга бой бўлди. Тоғ йўлида Михаил Тимофеев энг катта тезликка эришди. У бешинчи босқич ғолиби деб тан олинди. Михаил Тимофеевга ҳам Чимён йўллари яхши таниш. У ўтган йили мамлакат кубогининг махсус слалом баҳсида ғалаба қозонган, катта слалом баҳсида эса иккинчи ўринни эгаллаган эди.

Красноярсклик студент Игорь Еремеев маҳоратига ҳам кўпчилик тан берди. У иккинчи, армиячи Сергей Носов эса учинчи ўринни эгаллади. Шуни айтиш керакки, эркаклар ўртасидаги мусобақаларда кўпгина спортчилар маррага муваффақиятли етиб кела олмадилар. Улар орасида республикамиз терма командаси вакиллари ҳам бор.

Спортчиларга яратилган бу йилги шароит ўтган йилдагига нисбатан бир қадар яхши эканлигини мусобақа иштирокчилари ҳам, меҳмонлар ҳам эътироф этишаётир. Лекин сирпаниш йўлакларида ўтган йилга нисбатан қорнинг камлиги мухлисларни бироз ранжитмоқда. Шунинг учун ҳам мусобақа программасидаги катта слалом курашлари ўрнига махсус слалом бўйича баҳслашишга қарор қилинди.

Якшанба кунги мусобақаларни яна аёллар бошлаб бердилар. Шу куни икки кураш якуни бўйича ғолиблар аниқланди. Кеча эса эркаклар баҳси давом эттирилди.

Бир кунлик танаффусдан сўнг СССР кубогининг VI босқич ўйинлари бошланади. Навбатдаги босқич ўйинлари билан бир пайтда чет эллик спортчилар иштирокида «Катта Чимён» соврини учун баҳслар ўтказиш режаланган. Хуллас, Чимёнда катта спорт байрами қизиқарли тарзда давом этаётир.

С. ОСТОНОВ.

Редактор ўринбосари С. Ғ. МУСАЕВ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
/ "Ташкентская правда" /
Орган Ташкентского обкома Коммунистической партии Узбекистана и областного Совета народных депутатов

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000. Тошкент – П, ЛЕНИН кўчаси, 41

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748, масъул секретарь—334808, 325353, секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 325778, саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749, қишлоқ хўжалиги — 325647, пропаганда; совет қурилиши — 325645, фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553, адабиёт ва санъат — 325767, ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733, хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар — 334048, 325354. Фотомухбир — 325894.

Р. 08014. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. В. 1518.